

ROZSUDEK SOUDU (prvního senátu)

24. května 2007^{*}

Ve věci T-289/01,

Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, dříve Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland AG, se sídlem v Kolíně (Německo), zastoupená W. Deselaersem, B. Meyringem a E. Wagnerem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, původně zastoupené S. Ratingem, dále P. Oliverem, H. Gading a M. Schneiderem, a konečně W. Möllsem a R. Sauerem, jako zmocněnci,

žalované,

^{*} Jednací jazyk: němčina.

podporované

Landbell AG für Rückhol-Systeme, se sídlem v Mayence (Německo), zastoupené
A. Rinnem a A. Walzem, avocats,

vedlejší účastníci řízení,

jejímž předmětem je zrušení článku 3 rozhodnutí Komise 2001/837/ES, ze dne 17. září 2001, v řízení podle článku 81 Smlouvy o ES a článku 53 Dohody o EHP (Věc COMP/34493 – DSD, COMP/37366 – Hofmann + DSD, COMP/37299 – Edelhoff + DSD, COMP/37291 – Rechmann + DSD, COMP/37288 – ARGE a pět dalších podniků + DSD, COMP/37287 – AWG a pět dalších podniků + DSD, COMP/37526 – Feldhaus + DSD, COMP/37254 – Nehlsen + DSD, COMP/37252 – Schönmakers + DSD, COMP/37250 – Altvater + DSD, COMP/37246 – DASS + DSD, COMP/37245 – Scheele + DSD, COMP/37244 – SAK + DSD, COMP/37243 – Fischer + DSD, COMP/37242 – Trienekens + DSD, COMP/37267 – Interseroh + DSD) (Úř. věst. L 319, s. 1), nebo podpůrně zrušení tohoto rozhodnutí v plném rozsahu, a zrušení závazku žalobkyně uvedeného v bodě 72 odůvodnění tohoto rozhodnutí,

Soud prvního stupně Evropských společenství (první senát),

ve složení R. García-Valdecasas, předseda, J. D. Cooke a I. Labucka, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: K. Andová, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 11. a 12. července 2006,

vydává tento

Rozsudek

Právní rámec

A – Nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů

- ¹ Dne 12. června 1991 německá vláda přijala Verordnung über die Vermeidung von Verpackungsabfällen [nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů (BGBl. 1991 I, s. 1234)], jehož pozměněné znění – použitelné v projednávané věci – nabylo účinnost dne 28. srpna 1998 (dále jen „nařízení“ nebo „nařízení o obalech“). Cílem tohoto nařízení je zabránit a zmírnit působení obalových odpadů na životní prostředí. V tomto ohledu zavazuje výrobce a distributory, aby odebírali zpět a využívali použité prodejní obaly mimo veřejný systém odstraňování odpadů.
- ² Podle čl. 3 odst. 1 nařízení jsou prodejními obaly (dále jen „obaly“) obaly, do kterých je zabaleno zboží nacházející se v prodejních místech určené konečnému spotřebiteli. Jde rovněž o obaly, které používají obchody, restaurace a jiní poskytovatelé služeb, aby umožnili nebo zjednodušili předání výrobků konečnému spotřebiteli (obaly v rámci poskytování služeb), jakož i nádoby a jednorázové přístroje.

- 3 Článek 3 odst. 7 nařízení definuje výrobce jako každou osobu, která vyrábí obaly, obalové materiály nebo výrobky umožňující přímou výrobu obalů, jakož i každou osobu, která uvádí obaly na německé území. Pokud jde o distributora, čl. 3 odst. 8 nařízení stanoví, že se jedná o každou osobu, která uvádí na trh obaly, obalové materiály nebo výrobky umožňující přímou výrobu obalů, nebo také balené zboží, na jakékoliv úrovni distribuce. Společnosti provozující zásilkový prodej jsou rovněž distributory ve smyslu tohoto nařízení. Nakonec konečný spotřebitel je v čl. 3 odst. 10 nařízení v *zásadě* definován jako každá osoba, která dále neprodává zboží ve formě, v níž jí bylo dodáno.

- 4 Výrobci a distributoři obalů mohou dvěma způsoby splnit podmínku zpětného odběru a využití, kterou jim ukládá nařízení.

- 5 Jednak v souladu s čl. 6 odst. 1 a 2 nařízení výrobci a distributoři musí zdarma odebrat obaly, použité konečnými spotřebiteli, v prodejním místě nebo v bezprostřední blízkosti tohoto místa a využít je (dále jen „individuální systém“). Povinnost zpětného odběru, kterou má distributor, se omezuje na typy, formy a velikosti obalů, jakož i na balené výrobky, které jsou součástí jeho sortimentu. Pro distributory, kteří mají k dispozici prodejní plochu menší než 200 m², se povinnost zpětného odběru omezuje na obaly výrobků se značkami, které distributor prodává (čtvrtá a pátá věta čl. 6 odst. 1 nařízení). Podle třetí věty čl. 6 odst. 1 nařízení distributor musí v rámci individuálního systému upozornit konečného spotřebitele „prostřednictvím jasně rozpoznatelných a čitelných nápisů“ na možnost vrátit obal.

- 6 Dále v souladu s první větou čl. 6 odst. 3 nařízení výrobci a distributoři mohou přistoupit k systému, který zajišťuje pravidelný sběr použitých prodejních obalů,

v celé zóně klientely distributora, u konečného spotřebitele nebo v blízkosti jeho bydliště za účelem jejich využití (dále jen „kolektivní systém“). Výrobci a distributoři, kteří přistoupili ke kolektivnímu systému, jsou osvobozeni od povinnosti zpětného odběru a využití všech obalů, na které se vztahuje tento systém. Podle druhé věty bodu 4 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení, musí výrobci a distributoři informovat o své účasti v kolektivním systému „prostřednictvím označení nebo jakýmkoliv jiným vhodným způsobem“. Mohou tak informovat o své účasti označením na obalech nebo mohou použít jiná opatření, jako například informovat zákazníky v prodejním místě nebo označit obal informativním štítkem.

- 7 Na základě čl. 6 odst. 3 jedenácté věty nařízení musí být kolektivní systémy schváleny příslušnými orgány spolkových zemí. Aby byly schváleny, tyto systémy musí pokrývat území přinejmenším jedné spolkové země, musí uskutečňovat pravidelný sběr v blízkosti bydliště spotřebitelů a musí být podepsány dohody s místními samosprávnými celky pověřenými nakládáním s odpady. Každý podnik, který splňuje tyto podmínky v jedné spolkové zemi, v ní může organizovat schválený kolektivní systém.
- 8 Od 1. ledna 2000 musí individuální a kolektivní systémy dodržovat stejnou míru využití. Tato míra, která je uvedena v příloze I nařízení, se liší podle materiálu, který tvoří obal. Dodržování povinností zpětného odběru a využití je zajištěno v případě individuálního systému prostřednictvím potvrzení vydaných nezávislými znalci a v případě kolektivního systému prostřednictvím poskytnutí ověřitelných údajů o množstvích sbíraných a využívaných obalů.
- 9 Kromě toho čl. 6 odst. 1 devátá věta nařízení uvádí, že pokud distributor nesplní svou povinnost zpětného odběru a využití prostřednictvím individuálního systému, musí tak učinit prostřednictvím kolektivního systému.

- 10 V tomto ohledu německé orgány v rámci svých připomínek ze dne 24. května 2000, které byly Komisi sděleny ve správním řízení (dále jen „připomínky německých orgánů“), uvedly, že nařízení o obalech umožňovalo distributorovi kombinovat zpětný odběr v blízkosti obchodu v rámci individuálního systému se sběrem v blízkosti konečného spotřebitele v rámci kolektivního systému a účastnit se kolektivního systému pouze ve vztahu k části obalů, které uvedl na trh.
- 11 Německé orgány v připomínkách rovněž uvedly, že pokud se distributor rozhodl účastnit se kolektivního systému pro všechny obaly, které uvedl na trh, nepodléhá již povinnostem stanoveným v čl. 6 odst. 1 a 2, což znamená, že není možné řešení formou individuálního odstraňování *a posteriori*. Naopak pokud se distributor rozhodl účastnit se nejdříve individuálního systému, jeho pozdější účast na kolektivním systému je možná, pokud nebyla dosažena míra využití v rámci individuálního odstraňování.

B – Kolektivní systém Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, smlouva o užívání loga a smlouva o poskytnutí služeb

- 12 Od roku 1991 je Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH (dále jen „žalobkyně“ nebo „DSD“) jedinou společností, která provozuje kolektivní systém na celém německém území (dále jen „systém DSD“). Za tímto účelem byla DSD v roce 1993 schválena příslušnými orgány všech spolkových zemí.
- 13 Aby mohli používat systém DSD, musí výrobci a distributoři podepsat s DSD smlouvu, která je oprávněně používat logo Der Grüne Punkt, které odpovídá kolektivní ochranné známce Der Grüne Punkt, jejímž majitelem je DSD. Jako

protiplnění platí dotyční výrobci a distributoři DSD poplatek. Smlouva o užívání loga je předmětem rozhodnutí Komise 2001/463/ES ze dne 20. dubna 2001, v řízení podle článku 82 ES (Věc COMP D3/34493 – DSD) (Úř. věst. L 166, s. 1). Toto rozhodnutí je předmětem žaloby na neplatnost podané žalobkyní ve věci T-151/01, DSD v. Komise.

- 14 V rámci systému DSD žalobkyně sama nesbírá a nevyužívá použité obaly, ale uzavírá subdodavatelskou smlouvu o poskytování této služby s podniky sběru. Vztahy mezi DSD a těmito podniky jsou upraveny několikrát pozměněnou vzorovou smlouvou, jejíž předmětem je vytvoření a provoz systému sběru a třídění obalů (dále jen „smlouva o poskytnutí služeb“). Tyto obaly jsou po jejich roztrídění převezeny do centra pro recyklaci odpadů, kde jsou využívány.

Skutkový základ sporu

- 15 Dne 2. září 1992 DSD oznámila Komisi, kromě svých stanov, několik dohod, včetně smlouvy o poskytnutí služeb – jediné dohody, která má význam v projednávané věci –, za účelem obdržení negativního atestu nebo, v případě jeho neudělení, vydání rozhodnutí o udělení výjimky.
- 16 Dne 27. března 1997 Komise zveřejnila v *Úředním věstníku Evropských Společenství* (Úř. věst. C 100, p. 4) sdělení v souladu s čl. 19 odst. 3 nařízení Rady č. 17 ze dne 6. února 1962, prvního nařízení, kterým se provádějí články [81 ES] a [82 ES] (Úř. věst. 1962, 13, s. 204), ve kterém oznámila svůj záměr rozhodnout ve prospěch oznámených dohod.

- 17 V tomto sdělení Komise zejména uvedla, že DSD nabídla Komisi řadu závazků, mezi nimi závazek nestanovit podnikům sběru povinnost pracovat výlučně pro DSD a závazek nenutit tyto podniky používat kontejnery nebo jiná sběrná zařízení výlučně pro účely provedení smlouvy o poskytnutí služeb. DSD nicméně upřesnila, že tento druhý závazek se nepoužíval tehdy, když bylo užívání kontejnerů a sběrných zařízení třetími osobami neslučitelné s „výjimkou udělenou orgány“, když nařízení o obalech nebo jiné předpisy upravovaly tuto otázku jinak, nebo když bylo toto užívání nepřijatelné z jiných důvodů, spojených například s použitím nebezpečných látek. DSD rovněž uvedla, že používání kontejnerů a jiných sběrných zařízení třetími osobami mohlo být zohledněno při stanovení odměny pro podniky sběru (body 66 a 67 odůvodnění sdělení v Úředním věstníku, body 71 a 134 napadeného rozhodnutí).
- 18 Po zveřejnění tohoto sdělení v Úředním věstníku obdržela Komise připomínky dotčených třetích osob, které se týkaly různých aspektů uplatnění smlouvy o poskytnutí služeb. Tyto třetí osoby poukázaly na to, že DSD jim v praxi, v rozporu s výše uvedenými závazky, neumožňovala volný přístup ke sběrným zařízením používaným smluvními stranami DSD (body 76 a 77 napadeného rozhodnutí). V napadeném rozhodnutí tak Komise uvádí, že DSD požadovala, aby se jejím soutěžitelům nepovolilo používat tato zařízení bez jejího souhlasu. Tento požadavek figuroval mezi důvody stížnosti, kterou podalo na základě článku 82 ES Vereinigung für Wertstoffrecycling (dále jen „VfW“) a byl rovněž předmětem sporu před Landgericht Köln (Zemský soud v Kolíně, Německo) (body 57 a 136 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 19 V této věci podala DSD žalobu, na základě německého zákona o nekalé soutěži, proti individuálnímu systému, jmenovitě VfW, která se snažila bezplatně používat sběrná zařízení používaná systémem DSD v některých německých nemocnicích. V této věci, byl vydán rozsudek Landgericht Köln ze dne 18. března 1997, ve kterém bylo DSD vyhověno v tom smyslu, že německý soud prohlásil společné bezplatné používání

sběrných zařízení náležejících do systému DSD za protiprávní. V tomto rozsudku Langericht Köln rovněž uvedl, že s ohledem na okolnosti projednávaného případu mohlo být přiměřené vyrovnání za takového společného používání dosaženo jen tehdy, pokud by VfW zaplatila přímo DSD jistý druh poplatku za společné používání těchto sběrných zařízení.

- 20 V této souvislosti Komise oznámila DSD dopisem ze dne 21. srpna 1997, že jednání spočívající v tom, že se třetím osobám brání v používání sběrných zařízení smluvních stran DSD, by mohlo spadat pod článek 82 ES a zdůraznila význam, který by takové jednání mohlo mít s ohledem na řízení o výjimce v rozsahu, v němž v souladu se čtvrtou podmínkou uvedenou v čl. 81 odst. 3 ES nesmí dohoda oznámená pro účely udělení výjimky umožnit vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků.
- 21 Poté, co Komise přijala toto stanovisko, DSD přijala následující závazek, aby rozptýlila obavy vyjádřené tímto orgánem v jeho dopise ze dne 21. srpna 1997: (body 58, 72 a 137 odůvodnění napadeného rozhodnutí)

„[DSD] je připravena zřeknout se podávání takových žalob na ukončení činnosti, jaké byly popsány v rozsudku [Landgericht Köln] ze dne 18. března 1997, vůči VfW, jakož i v podobných případech. Výkon práv na informace a práv na vyrovnání je nadále možný vůči podnikům sběru vázaných na [DSD] smluvně.“

Napadené rozhodnutí

- 22 Dne 17. září 2001 přijala Komise rozhodnutí 2001/837/ES v řízení podle článku 81 ES a článku 53 Dohody o EHP (věci COMP/34493 – DSD, COMP/37366 –

Hofmann + DSD, COMP/37299 – Edelhoff + DSD, COMP/37291 – Rechmann + DSD, COMP/37288 – ARGE a pět dalších podniků + DSD, COMP/37287 – AWG a pět dalších podniků + DSD, COMP/37526 – Feldhaus + DSD, COMP/37254 – Nehlsen + DSD, COMP/37252 – Schönmakers + DSD, COMP/37250 – Altvater + DSD, COMP/37246 – DASS + DSD, COMP/37245 – Scheele + DSD, COMP/37244 – SAK + DSD, COMP/37243 – Fischer + DSD, COMP/37242 – Trienekens + DSD, COMP/37267 – Interseroh + DSD) (Úř. věst. L 319, s. 1, dále jen „napadené rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí“).

- 23 Posouzení provedené Komisí v napadeném rozhodnutí vychází ze žádosti DSD o obdržení negativního atestu nebo případně rozhodnutí o udělení výjimky, pokud jde o smlouvu o poskytnutí služeb.

A – Ke smluvnímu vztahu mezi DSD a podniky sběru

- 24 DSD sama nesbírá obaly, ale využívá podniky sběru, se kterými uzavírá smlouvu o poskytnutí služeb. Na základě článku 1 vzorové smlouvy DSD svěřuje každému podniku sběru výlučný úkol sbírat a třídit odpady v oblasti určené v souladu s kolektivním systémem a to na dobu přibližně patnácti let (dále jen „ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniku sběru“ nebo „ustanovení o výlučnosti“).
- 25 Tento sběr se uskutečňuje v kontejnerech umístěných v blízkosti bydliště dotyčných spotřebitelů nebo prostřednictvím odnesení či vyprázdnění plastických pytlů nebo nádob distribuovaných spotřebitelům podnikem sběru. Tento podnik je vlastníkem kontejnerů a obalů, které v něm byly odloženy nebo které sesbíral. Za třídění

sesbíraného materiálu jsou odpovědné podniky sběru a dochází k němu obecně ve specializovaném třídícím centru. Každý podnik sběru je DSD odměňován v závislosti na váze každého druhu materiálu, nákladech na zpracování tříděných odpadů a míře úspěšnosti sběru (body 32, 45 a 51 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 26 Napadené rozhodnutí při této příležitosti uvádí, že podniky sběru také obvykle odnáší tiskoviny (noviny a časopisy), zároveň s papírovými a kartónovými obaly. Přitom vzhledem k tomu, že sběr těchto tiskovin, které představují přibližně 75 % tohoto druhu materiálu, nepatří k úkolům, kterými se zabývá DSD, není DSD odměňován (bod 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

B – Posouzení týkající se čl. 81 odst. 1 ES

- 27 V rámci tohoto posouzení se napadené rozhodnutí zabývá dvěma aspekty smlouvy o poskytnutí služeb.

1. K ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniku sběru

- 28 Zprv napadené rozhodnutí uvádí, že ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniku sběru vložené do všech smluv o poskytnutí služeb, které DSD uzavřela s jejími smluvními stranami, má za cíl zabránit jiným podnikům sběru nabízet DSD své služby (body 122 až 124 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

29 Za účelem analýzy tohoto ustanovení s ohledem na čl. 81 odst. 1 ES Komise nejdříve zkoumá situaci poptávky na německém trhu sběru a třídění obalů u spotřebitelů (dále jen „trh sběru u spotřebitelů“). V tomto ohledu napadené rozhodnutí uvádí, že DSD zpracovává přibližně 70 % obalů, které mohou být v Německu sesbírány a uspokojuje přinejmenším 80 % poptávky na trhu sběru u spotřebitelů. Význam DSD je tedy určující jak na vnitrostátní úrovni, kde představuje jediný dostupný kolektivní systém, tak na úrovni 500 území pokrytých smlouvami o poskytnutí služeb (body 126 a 127 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

30 Stran nabídky napadené rozhodnutí dále zdůrazňuje, že služby sběru nabízí velký počet subjektů. Rozhodnutí rovněž uvádí, že „momentálně je dost nepravděpodobné, zejména z důvodů prostorových a logistických úspor, že se další systém sběru u soukromých spotřebitelů připojí k systému již zavedenému DSD“. Rozhodnutí naopak uvádí, že „mnohem realističtější je myšlenka, že potenciálně konkurenční kolektivní systém nebo individuální systém budou spolupracovat s podniky sběru, které již dnes v rámci smlouvy o poskytnutí služeb zajišťují služby sběru pro DSD, protože infrastruktura sběru zavedená v blízkosti domácností má úzkoprofilové vlastnosti“. Podle Komise by tak pouze v některých místech sběru srovnatelných s domácnostmi, jako jsou nemocnice nebo jídelny, pokud budou dodrženy určité podmínky v oblasti logistiky a obalů, mohly jiné podniky sběru než smluvní strany DSD umístit další sběrné kontejnery vedle kontejnerů již používaných systémem DSD. Rozhodnutí má nicméně zato, že takové možnosti jsou hospodářsky relativně málo významné a že je tedy málo pravděpodobné, že by během doby trvání smlouvy měly vyloučené podniky sběru významné možnosti nabízet jejich služby na každém ze smluvních území pokrytých smlouvou o poskytnutí služeb DSD (body 127 a 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

31 Kromě toho rozhodnutí uvádí, že doba trvání ustanovení o vylučnosti hraje určující roli v posouzení jeho účinků na hospodářskou soutěž a to vzhledem k tomu, že čím

delší je doba trvání, tím více toto ustanovení vede k tomu, že podniky sběru, které nejsou smluvní strany DSD, jsou dlouhodobě zbaveny možnosti podat nabídku, aby uspokojily poptávky nejvýznamnějšího německého kolektivního systému (body 129 a 130 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 32 Na základě této analýzy Komise konstatuje, že přístup podniků sběru na trh sběru u spotřebitelů je citelně narušen, což významným způsobem přispívá k uzavření trhů na podstatné části společného trhu. V důsledku toho představuje ustanovení o vylučnosti ve prospěch podniku sběru omezení hospodářské soutěže s ohledem na čl. 81 odst. 1 ES (bod 132 odůvodnění napadeného rozhodnutí). DSD, která byla v této věci dotazována na jednání, uvedla, že nezpochybňuje tuto analýzu.

2. *K přístupu k zařízením podniků sběru*

- 33 Zadruhé napadené rozhodnutí zkoumá, v jakém rozsahu může mít soutěžitel DSD přístup k zařízením podniků sběru. V tomto ohledu Komise uvádí, že dle jejího názoru jde o omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES, „pokud byla smlouva o poskytnutí služeb uzavřena tak, že zbavuje soutěžitele DSD přístupu k infrastruktuře sběru“ (bod 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 34 Na podporu tohoto tvrzení uplatňuje rozhodnutí jednak skutečnost, že zařízení podniků sběru mají „zvláštní význam pro hospodářskou soutěž z důvodu úzkoprofilovosti infrastruktury sběru nacházející se v blízkosti domácností“. Rozhodnutí tak uvádí, že tento druh sběru se obecně uskutečňuje přímo u všech spotřebitelů v rámci územně samosprávného celku (systémy sběru), s výjimkou

systémů dobrovolného přinesení (sběrný odpadů), které existují pouze v určitých místech. Rozhodnutí rovněž uvádí, že z logistických důvodů může být obvykle sběr u domácností uskutečňován za podmínek optimálních nákladů pouze omezeným počtem podniků sběru. Navíc rozhodnutí zdůrazňuje, že z důvodu prostorových omezení, jakož i pevně zavedených zvyků soukromých spotřebitelů ohledně sběru, může být na místech odložení umístěna pouze jedna sběrná nádoba podle druhu materiálu (jako je sklo, papír nebo lehké obaly). Takové okolnosti představují hlavní důvod, pro který jediný podnik sběru obvykle sbírá jak odpady z domácností tak recyklovatelné materiály (bod 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí, ve spojení s body 92 a 93 odůvodnění téhož rozhodnutí). Kromě toho rozhodnutí připomíná, že po zveřejnění sdělení v Úředním věstníku byly vyjádřeny obavy ohledně hospodářské soutěže. Komise zde odkazuje na skutečnost, že při této příležitosti více dotčených třetích osob uvedlo, že v rozporu s první řadou závazků předložených DSD (viz bod 17), tento podnik neumožnil třetím osobám volný přístup ke sběrným zařízením svých smluvních stran, přičemž vyžadoval udělení jeho souhlasu ke společnému používání těchto zařízení (bod 133 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve spojení s body 76 a 77 odůvodnění téhož rozhodnutí).

- 35 V této souvislosti napadené rozhodnutí připomíná, že DSD nejprve vyžadovala, aby třetí osoby mohly společně používat sběrná zařízení jejích smluvních stran jen s jejím souhlasem. Rozhodnutí nicméně upřesňuje, že v důsledku dopisu Komise ze dne 21. srpna 1997, který DSD oznámil, že takové jednání může spadat pod článek 82 ES, DSD upustila od nezbytnosti získání jejího souhlasu k tomu, aby třetí osoby mohly užívat sběrná zařízení smluvních stran DSD (viz body 20 a 21). Rozhodnutí rovněž uvádí, že „stejně problematickým by bylo, kdyby DSD přijala chování, kterým by přímo nutila třetí osoby k zaplacení poplatku za toto používání nebo by vyžadovala mít vliv při vyjednávání mezi podniky sběru a třetími osobami spravedlivého poplatku za společné používání sběrných kontejnerů“. V rozhodnutí se nicméně zdůrazňuje skutečnost, že v případě společného používání zařízení jejích

smluvních stran, má DSD právo vyjednat snížení poplatku placeného těmto podnikům a může rovněž dbát nad tím, aby jí nebyla fakturována žádná služba, která se poskytne v zájmu třetích osob (body 136 až 138 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- ³⁶ S ohledem na tyto závazky a upřesnění má Komise zato, že smlouva o poskytnutí služeb neobsahuje žádné ustanovení o výlučnosti ve prospěch DSD a že podniky sběru mohou nabízet své služby soutěžitelům DSD. Rozhodnutí tak zdůrazňuje, že „smlouva o poskytnutí služeb tedy sebou nenese vyloučení soutěžitelů DSD z přístupu k infrastruktuře sběru, takže se nejedná o omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 [ES]“ (body 134 a 139 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

C – Posouzení týkající se čl. 81 odst. 3 ES

- ³⁷ Za účelem prohlášení, že ustanovení čl. 81 odst. 1 ES jsou na smlouvu o poskytnutí služeb nepoužitelná, napadené rozhodnutí zkoumá ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniku sběru s ohledem na podmínky uvedené v čl. 81 odst. 3 ES.
- ³⁸ V tomto rámci má napadené rozhodnutí zato, že toto ustanovení přispívá ke zlepšení výroby a podpoře technického nebo hospodářského pokroku, protože umožňuje uspokojit cíle životního prostředí (body 142 až 146 napadeného rozhodnutí), přičemž vyhrazuje spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách z toho vyplývajících (body 147 až 149 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 39 Stejně tak, pokud jde o nezbytnost vztahu výlučnosti stanoveného ve smlouvě o poskytnutí služeb, napadené rozhodnutí zdůrazňuje, že zavedení systému DSD vyžaduje značné investice ze strany podniků sběru, které musí mít možnost získat od DSD určité záruky ohledně doby trvání smlouvy, aby se umožnila amortizace a návratnost těchto investic. Po přezkumu se Komise nicméně domnívá, že je nezbytné omezit původně stanovenou dobu trvání vztahu výlučnosti stanovením jeho ukončení na 31. prosince 2003 (body 150 až 157 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 40 Nakonec napadené rozhodnutí zkoumá otázku, zda ustanovení o výlučnosti nemůže vyloučit hospodářskou soutěž na trhu sběru u spotřebitele. V tomto ohledu Komise nejdříve uvádí, že podniky sběru, které nepatří do systému DSD, najdou vždy nabídky v oblasti individuálních systémů. V každém případě jsou tyto nabídky možné na okraji trhu sběru u spotřebitele pro určité kombinace obalů a míst odložení (bod 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 41 Kromě toho Komise uvádí, že trh sběru u spotřebitele se vyznačuje skutečností, že je hospodářsky výnosné svěřit celé smluvní území jedinému podniku sběru a že je, v mnoha případech, spíše málo výnosné mít více sběrných zařízení určených pro domácnosti, a to z důvodu územního plánování, povahy infrastruktur sběru a pevně zavedených zvyků spotřebitelů v oblasti sběru. Pro Komisi tak představují sběrné nádoby na obaly umístěné v blízkosti domácnosti úzkoprofilové zařízení. Domnívá se tedy, že je realistická myšlenka, že kolektivní systémy konkurující systému DSD a částečně rovněž individuální systémy budou často pracovat s podniky sběru, které pracují pro DSD. Tato analýza umožňuje Komisi připomenout nezbytnost společného používání sběrných zařízení smluvních stran DSD, vzhledem k tomu, že „volný a neomezený přístup k infrastrukturám sběru zavedeným podniky, které podepsali smlouvy o poskytnutí služeb s DSD, představuje určující faktor jak pro posílení hospodářské soutěže na úrovni poptávky po službách sběru a třídění obalů [u spotřebitelů] tak pro posílení hospodářské soutěže na předcházejícím vertikálním

trhu organizace zpětného odběru a využití [obalů od spotřebitelů]“ (bod 162 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Rozhodnutí v tomto ohledu připomíná, že smlouva o poskytnutí služeb neváže podniky sběru na DSD výlučným způsobem a že DSD přijala vícero závazků, mezi nimi závazek přestat nutit podniky sběru, aby používaly sběrná zařízení pouze pro výkon smlouvy o poskytnutí služeb a závazek nepodávat žalobu na zákaz činnosti proti třetím osobám v případě společného používání těchto sběrných zařízení (body 158 až 163 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

D – Povinnosti uložené Komisí, které mají být připojeny k rozhodnutí o udělení výjimky

- 42 Aby zajistila, že skutečně nastanou očekávané účinky pro hospodářskou soutěž a že podmínky udělení výjimky stanovené v čl. 81 odst. 3 ES budou splněny, považuje Komise za nezbytné připojit k jejímu rozhodnutí o udělení výjimky pro smlouvu o poskytnutí služeb povinnosti ve smyslu článku 8 nařízení č. 17 (bod 164 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 43 První povinnost je DSD uložena v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí, podle kterého „DSD nebrání podnikům sběru, aby uzavíraly se soutěžiteli DSD smlouvy, které tyto soutěžitely opravňují k používání jejich nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů a aby tyto smlouvy dodržovaly“.
- 44 Druhá povinnost je vymezena v čl. 3 písm. b) rozhodnutí, podle kterého „DSD nemůže požadovat od podniků sběru, které uzavřely se soutěžiteli DSD smlouvy o společném používání sběrných nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů, aby jí předložily důkaz o množstvích obalů, která nebyla sesbírána v rámci systému DSD“.

- 45 Pro vysvětlení, proč musí být takové povinnosti uloženy bez ohledu na závazek DSD povolit svým soutěžitelům užívat sběrná zařízení, napadené rozhodnutí uplatňuje životní význam, který má volný přístup k těmto infrastrukturám pro existenci hospodářské soutěže a výhrady DSD, pokud jde o provádění jednoho z jejich závazků uvedených v bodě 71 odůvodnění (bod 164 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

E – Závěry

- 46 S ohledem na závazky, které na sebe vzala DSD, jakož i povinnosti, které jsou připojeny k rozhodnutí, dospívá napadené rozhodnutí k závěru, že volný a neomezený přístup k infrastrukturám sběru je v praxi možný. Podle rozhodnutí, jak kolektivní systémy konkurující systému DSD, tak individuální systémy sběru mají reálné možnosti přístupu na trh sběru u spotřebitele. Tyto možnosti rovněž umožňují vytvořit nezbytné podmínky pro posílení hospodářské soutěže na předcházejícím trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů (body 176 až 178 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 47 V důsledku toho napadené rozhodnutí uvádí, že ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru uvedené ve smlouvě o poskytnutí služeb splňuje podmínky použití čl. 81 odst. 3 ES (bod 179 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V článku 2 napadeného rozhodnutí tak Komise uvádí, že „v souladu s čl. 81 odst. 3 [ES] [...], se ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES] [...] prohlašují za nepoužitelná na jednotlivé smlouvy o poskytnutí služeb stanovící vztah výlučnosti, pokud doba platnosti nepřekračuje konec roku 2003“ a že „výjimka se uplatní od 1. ledna 1996 do 31. prosince 2003“.
- 48 K této výjimce jsou připojeny dvě výše uvedené povinnosti (viz. body 43 a 44), uvedené v článku 3 rozhodnutí za účelem, v případě první povinnosti, zajištění

přístupu k infrastrukturám sběru signatářů smluv o poskytnutí služeb a zabránění jakémukoliv vyloučení hospodářské soutěže na relevantních trzích, a v případě druhé povinnosti, umožnění soutěžitelům DSD volně používat množství odpadů sesbíraná na jejich účet v rámci tohoto společného používání sběrných zařízení. Tyto povinnosti jsou nezbytné pro zabránění vyloučení hospodářské soutěže na relevantních trzích a představují upřesnění závazků poskytnutých DSD, které umožňuje zaručit právní jistotu, která z těchto závazků vyplývá (bod 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 49 Konečně napadené rozhodnutí uvádí, že pokud se ukáže, že rozsudek v posledním stupni příslušného německého soudu rozhodne, že v rozporu s názorem Komise není používání třetími osobami sběrných zařízení signatářů smlouvy o poskytnutí služeb slučitelné s nařízením o obalech, bude to představovat citelnou změnu skutečností, ze kterých vychází projednávané rozhodnutí a Komise tedy znovu přezkoumá podmínky použití čl. 81 odst. 3 ES na smlouvu o poskytnutí služeb a případně zruší výjimku (bod 183 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

F – Výrok

- 50 Článek 1 výroku uvádí stanovisko Komise ke stanovám a tzv. zajišťovacím smlouvám, které DSD oznámila zároveň se smlouvou o poskytnutí služeb:

„Komise, která se opírá o svou současnou znalost spisu a přihlíží k závazkům, jenž na sebe vzala DSD, konstatuje, že nemá žádný důvod s ohledem na čl. 81 odst. 1 [ES] a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP, aby bránila stanovám a zajišťovacím smlouvám.“

51 Článek 2 napadeného rozhodnutí vyjímá smlouvu o poskytnutí služeb :

„V souladu s čl. 81 odst. 3 [ES] a čl. 53 odst. 3 Dohody o EHP se ustanovení čl. 81 odst. 1 [ES] a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP prohlašují za nepoužitelná na jednotlivé smlouvy o poskytnutí služeb, které stanoví vztah výlučnosti, pokud jejich doba platnosti nepřekročí konec roku 2003.

Výjimka se použije ode dne 1. ledna 1996 do dne 31. prosince 2003.“

52 V článku 3 rozhodnutí Komise připojila k výše uvedené výjimce dvě povinnosti:

„K výjimce stanovené v článku 2 se připojují následující povinnosti:

- a) DSD nebude bránit podnikům sběru, aby uzavíraly se soutěžiteli DSD smlouvy, které tyto soutěžitele opravňují k používání jejich nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů a aby tyto smlouvy dodržovaly;
- b) DSD nemůže požadovat od podniků sběru, které uzavřely se soutěžiteli DSD smlouvy o společném používání nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů, aby jí předložily důkaz o množstvích obalů, která nebyla sesbírána v rámci systému DSD.“

Řízení a návrhová žádání účastnic řízení

- 53 Návrhem došlým kanceláři Soudu dne 27. listopadu 2001 podala žalobkyně na základě čl. 230 čtvrtého pododstavce ES žalobu na neplatnost napadeného rozhodnutí.
- 54 Návrhem zapsaným kanceláři Soudu dne 26. února 2002 požádala Landbell AG für Rückhol-Systeme (dále jen „Landbell“), kolektivní systém konkurující DSD, o vstup do tohoto řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání Komise. Tento návrh na vstup vedlejšího účastníka do řízení byl oznámen účastnicím řízení, které k němu předložily svá vyjádření ve stanovených lhůtách.
- 55 Usnesením ze dne 17. června 2002 Soud (pátý senát) povolil vedlejší účastenství Landbell a ta mohla předložit svá vyjádření dne 9. října 2002.
- 56 Na základě zprávy soudce zpravodaje Soud (první senát) rozhodl zahájit ústní část řízení a v rámci organizačních procesních opatření zaslal účastnicím řízení řadu otázek, aby na ně ústně odpověděly během jednání.
- 57 Řeči účastnic řízení a jejich odpovědi na otázky položené Soudem byly vyslechnuty na jednání konaném dne 11. a 12. července 2006.

58 Žalobkyně navrhuje, aby Soud:

- zrušil čl. 3 písm. a) a b) napadeného rozhodnutí;
- podpůrně zrušil napadené rozhodnutí v plném rozsahu;
- zrušil závazek DSD uvedený v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí;
- uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

59 Komise navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

60 Landbell navrhuje, aby Soud:

- zamítl žalobu;
- uložil žalobkyni náhradu nákladů řízení.

Právní otázky

- 61 Žalobkyně uplatňuje čtyři žalobní důvody na podporu žaloby. První žalobní důvod vychází ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a zásadu proporcionality. Druhý žalobní důvod spočívá ve skutečnosti, že tato povinnost porušuje čl. 86 odst. 2 ES. Třetí žalobní důvod vychází ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. b) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a čl. 86 odst. 2 ES. Čtvrtý žalobní důvod, spojený s návrhem na zrušení závazku žalobkyně uvedeného v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí, spočívá v porušení základního práva na přístup k soudu.

A – K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a zásadu proporcionality

- 62 Žalobkyně se domnívá, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí (dále jen „první povinnost“), podle které „DSD nebude bránit podnikům sběru, aby uzavíraly se soutěžiteli DSD smlouvy, které tyto soutěžitele opravňují k používání jejich nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů a aby tyto smlouvy dodržovaly“, porušuje čl. 81 odst. 3 ES a zásadu proporcionality. V podstatě rozděluje svůj žalobní důvod do třech částí.
- 63 Zaprvé žalobkyně tvrdí, že první povinnost není objektivně nezbytná s ohledem na čl. 81 odst. 3 ES, vzhledem k tomu, že společné používání zařízení sběru a třídění (dále jen „sběrná zařízení“) není nezbytné pro činnost soutěžitelů DSD. Pří-
nejmenším žalobkyně tvrdí, že odůvodnění napadeného rozhodnutí není v tomto bodě dostatečné.

64 Zadruhé žalobkyně uplatňuje, v odpovědi na argumentaci předloženou v žalobní odpovědi, že údajná hrozba porušení čl. 81 odst. 1 ES nebo článku 82 ES uplatněná Komisí je spekulativní a nemůže odůvodnit první povinnost, která – v každém případě – může mít za cíl pouze předcházení vyloučení hospodářské soutěže na trhu, na kterém bylo předtím zjištěno omezení hospodářské soutěže.

65 Zatřetí žalobkyně uplatňuje, že první povinnost je nepřiměřená, přičemž tvrdí, zaprvé, že společné používání sběrných zařízení uložené touto povinností je v rozporu s nařízením o obalech, zadruhé, že první povinnost sebou nese narušení hospodářské soutěže k její škodě, zatřetí, že uvedená povinnost zasahuje do zvláštního účelu ochranné známky Der Grüne Punkt; a začtvrté, že porušuje její základní právo na přístup k soudu.

66 Před popisem těchto argumentů žalobkyně úvodem uvádí důvody, pro které je nezbytné získat její souhlas v případě společného používání sběrných zařízení.

67 Před posouzením výše uvedených třech částí prvního žalobního důvodu je třeba přezkoumat tyto důvody.

1. *K nezbytnosti získat souhlas DSD v případě společného používání sběrných zařízení*

a) Argumenty účastnic řízení

68 Žalobkyně uplatňuje, že i když není z právního hlediska majitelkou sběrných zařízení, kterých se týká první povinnost, musí být tato zařízení přesto považována

za náležející DSD, protože je financovala, jsou nedílnou součástí systému DSD; a nesou ochrannou známku Der Grüne Punkt. V důsledku toho jakékoliv společné používání zařízení podniků sběru, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD, musí získat souhlas žalobkyně.

69 Aby prokázala nezbytnost získání tohoto souhlasu, žalobkyně nejdříve uplatňuje skutečnost, že financovala sběrná zařízení používaná systémem DSD. V tomto bodě se žalobkyně opírá zejména o čl. 7 odst. 1 smlouvy o poskytnutí služeb, podle kterého odměna placená DSD podniku sběru představuje protihodnotu všech plnění uskutečněných tímto podnikem, co se týče zejména poskytnutí sběrných nádob, přepravu a třídění obalů, jakož i poskytnutí odpadů. Žalobkyně se rovněž odvolává na rozsudek Landgericht Köln ze dne 18. března 1997, který uvádí, že soutěžitel DSD má ze systému DSD prospěch v případě společného používání sběrných zařízení a že takové používání je možné pouze po „obdržení souhlasu [DSD] (prostřednictvím zaplacení)“. Žalobkyně rovněž uvádí zásadu dobré víry zakotvenou v článku 242 Bürgerliches Gesetzbuch (německý občanský zákoník, dále jen „BGB“), který ukládá smluvním stranám povinnosti zvláštní obezřetnosti v případě dlouhodobých smluvních vztahů a široké hospodářské spolupráce.

70 Získat souhlas žalobkyně v případě společného používání sběrných zařízení je rovněž nezbytné pro to, aby mohla dodržet své povinnosti na základě nařízení o obalech, jak ohledně nezbytnosti zajistit celkové územní pokrytí, tak ohledně dodržení míry využití a prokázání množstevních toků pro každou spolkovou zemi [čl. 10 druhá věta smlouvy o poskytnutí služeb; body 1.1 a 1.5.1 čtvrté smlouvy, kterou se mění smlouva o poskytnutí služeb a rozsudek Verwaltungsgericht Gießen (správní soud v Gießen, Německo) ze dne 31. ledna 2001]. Tento souhlas je rovněž požadován, aby mohla zabezpečit, že obaly, které se účastní systému DSD a které nesou logo Der Grüne Punkt, budou skutečně spotřebitelem přineseny do odpovídajícího systému, to znamená do sběrného zařízení opatřeného tímto logem.

- 71 Komise a Landbell zdůrazňují, že financování sběrných zařízení je součástí samotné logiky smlouvy o poskytnutí služeb, která určuje žádaná plnění a odměnu placenou jako protihodnotu. Navíc žalobkyně neuplatnila článek 242 BGB ve správním řízení a její současné stanovisko je v rozporu se stanoviskem, které přijala v tomto rámci. Kromě toho povinnosti z nařízení spočívají na DSD jako na každém jiném hospodářském subjektu nacházejícím se ve stejném postavení a umístění ochranné známky Der Grüne Punkt na sběrných zařízeních nemá význam pro spotřebitele, který hlavně spojuje tato zařízení s druhem materiálu k využití. Landbell rovněž uvádí, že všechny místní samosprávné celky Land Hessen souhlasily s tím, že jejich kolektivní systém používá stejná sběrná zařízení jako DSD.

b) Závěry Soudu

- 72 Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že se DSD ve správním řízení zavázala vůči Komisi, že nestanoví podnikům sběru povinnost pracovat výlučně pro systém DSD a že nebude tyto podniky nutit k používání jejich vlastních sběrných zařízení výlučně pro účely provedení smlouvy o poskytnutí služeb (viz bod 17). Kromě toho se DSD vůči Komisi rovněž zavázala, že se vzdá toho, aby používání sběrných zařízení smluvních stran DSD třetími osobami podřídila svému souhlasu (viz bod 21).
- 73 Tyto závazky se týkají jednak podniků sběru, smluvních stran DSD, a jednak podniků, které si přejí mít přístup ke sběrným zařízením smluvních stran DSD. Odpovídají na obavy vyjádřené Komisí v rámci správního řízení, pokud jde jak o případné použití čl. 81 odst. 1 ES na smlouvu o poskytnutí služeb, jestliže by měla

obsahovat ustanovení o vylučnosti ve prospěch DSD ohledně přístupu třetích osob ke sběrným zařízením (viz bod 35), tak o případné použití článku 82 ES, jestliže by se ukázalo, že vůle DSD podřídí společné používání sběrných zařízení jejímu souhlasu spadá pod článek 82 ES (viz bod 20).

74 Za účelem rozptýlení těchto obav navrhla DSD výše uvedené závazky. Závazek uvedený v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí je v tomto ohledu obzvláště příkladný, protože byl předložen v odpovědi na obavu Komise, pokud jde o původní žádost DSD, aby bylo společné používání sběrných zařízení jejích smluvních stran třetími osobami podřízeno jejímu souhlasu (body 57, 58, 136 a 137 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Tento závazek měl tedy uklidnit Komisi tím, že jí sdělí, že se DSD zřekne podávání takových žalob na ukončení činností, jaké byly popsány v rozsudku Landgericht Köln ze dne 18. března 1997, kterou podala DSD na základě německého zákona o nekalé soutěži proti konkurenčnímu podniku, který se snažil zdarma používat sběrná zařízení systému DSD.

75 Je třeba konstatovat, že závazky navržené DSD byly Komisí zohledněny při posouzení smlouvy o poskytnutí služeb oznámené DSD. To je pravdou jak na úrovni přezkumu případného omezení hospodářské soutěže s ohledem na čl. 81 odst. 1 ES v oblasti přístupu k zařízením podniků sběru (viz body 33 až 36, body 133 až 140 odůvodnění napadeného rozhodnutí), tak na úrovni analýzy podle čl. 81 odst. 3 ES, pokud jde o posouzení možnosti zachovat hospodářskou soutěž (viz bod 41; body 158 až 163 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Například v rozhodnutí Komise výslovně odkazuje na závazky, když dospívá k závěru, že smlouva o poskytnutí služeb neváže podniky sběru na DSD vylučným způsobem a že podniky sběru tedy mohou volně a bez překážek nabízet své služby soutěžitelům DSD (viz bod 46, bod 176 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

- 76 Jakmile bylo správní řízení ukončeno, žalobkyně nicméně před Soudem uplatnila, že každé společné používání sběrných zařízení jejich smluvních stran vyžaduje její souhlas.
- 77 Zprvč žalobkyně tvrdí, že tato nezbytnost vyplývá ze skutečnosti, že se účastnila na financování sběrných zařízení používaných systémem DSD prostřednictvím odměny placené na základě smlouvy o poskytnutí služeb. K tomuto bodu je třeba připomenout, že systém DSD je prvním kolektivním systémem schváleným v celém Německu a že její váha v této zemi je značná v rozsahu, v němž systém DSD představuje přibližně 70 % obalů, které mohou být sebrány v Německu a přinejmenším 80 % poptávky na německém trhu sběru u spotřebitelů (viz bod 29). Je tedy zřejmé, že DSD je prvním a hlavním, pokud ne jediným, zdrojem příjmů podniků sběru co se týče sběru a třídění obalů.
- 78 Nicméně žalobkyně nepochybně, že uskutečnění investic nezbytných pro sběr a třídění obalů příslušelo podnikům sběru a nikoliv DSD (bod 151 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Kromě toho nepochybně, že zařízení ke třídění, která doposud neexistovala, vyžadovala značné investice ze strany podniků sběru (bod 53 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Když Komise připustila, aby ustanovení o výlučnosti DSD ve prospěch podniků sběru mělo dost dlouhou dobu trvání, stalo se tak rovněž za účelem umožnit těmto podnikům umociť jejich investice, které byly ohodnoceny na přibližně deset miliard německých marek (DEM) během doby trvání smlouvy o poskytnutí služeb (viz bod 39). Toto mělo tedy za cíl zabezpečit výnosnost investic uskutečněných podniky sběru a nikoliv umožnit DSD, aby požadovala právo dohledu nad používáním těchto investic.
- 79 Navíc přezkum smlouvy o poskytnutí služeb umožňuje konstatovat, že DSD nenese rizika spojená s investicemi nezbytnými pro zavedení systému DSD jinými

prostředky než výše uvedeným ustanovením o výlučnosti. DSD tak není odpovědná za rizika nesená podnikem sběru z důvodu provozování systému (čl. 5 odst. 1 smlouvy o poskytnutí služeb). Navíc v případě ukončení smlouvy o poskytnutí služeb DSD nepřebírá na svůj účet investice podniku sběru ani z tohoto důvodu neplatí náhradu škody (čl. 9 odst. 3 a 4 smlouvy o poskytnutí služeb). Kromě toho z čl. 7 odst. 1 smlouvy o poskytnutí služeb vyplývá, že poplatek placený DSD jejím smluvním stranám je přiměřený váze sesbíraného obalu, což znamená, že pokud podnik sběru již pro DSD nesbírá obaly, tato ho nemusí odměňovat z důvodu uskutečněných investic.

80 Kromě toho DSD opomíná zohlednit skutečnost, že v případě společného používání jí Komise v napadeném rozhodnutí výslovně přiznala právo dbát nad tím, aby jí nebyla fakturována žádná služba poskytnutá třetím osobám podniky sběru a opravňuje jí snížit v důsledku toho odměnu dlužnou smluvním stranám DSD (viz bod 35). Tato upřesnění umožňují DSD zajistit, že společné používání se neuskuteční na její vlastní náklady ve formě odměňování podniků sběru. Nemůže tedy dojít k „bezplatnému používání“ sběrných zařízení, jak tomu bylo případem v rozsudku Landgericht Köln, v době, kdy německé nařízení o obalech ještě nebylo revidováno a DSD nemohla snížit platby podnikům sběru v závislosti na společném používání sběrných zařízení.

81 Konečně pokud jde o argument vycházející z článku 242 BGB, který podle žalobkyně ukládá smluvním stranám povinnosti zvláštní obezřetnosti, přičemž je těžké pochopit, jak z těchto povinností může vyplývat požadavek, aby DSD poskytla svůj souhlas v případě společného používání, Soud nemůže než konstatovat, že protože tento argument vycházející z německého práva nebyl uplatněn ve správním řízení, není možné Komisi vytýkat, že k němu nepřihlédla při přijetí napadeného rozhodnutí.

- 82 V důsledku toho skutečnost, že DSD byla první kolektivním systémem využívajícím podniky sběru a hlavním, pokud ne jediným, zdrojem příjmů těchto podniků, nemůže stačit k určení práva DSD poskytovat její souhlas v případě společného používání.
- 83 Zadruhé žalobkyně tvrdí, že její souhlas je nezbytný v případě společného používání sběrných zařízení k tomu, aby jí umožnil dodržet povinnosti vyplývající z nařízení o obalech a zajistit, že obaly, které spadají do systému DSD, budou skutečně do tohoto systému spotřebitelem odneseny.
- 84 K tomuto bodu je namístě uvést, že povinnosti vyplývající z nařízení jsou DSD uloženy jako každému jinému provozovateli kolektivního systému. Navíc ustanovení smlouvy o poskytnutí služeb uplatněná DSD neumožňují prokázat, že DSD má podřídit společné používání sběrných zařízení jejích smluvních stran jejímu souhlasu. Článek 10 druhá věta smlouvy o poskytnutí služeb se tak netýká případu společného používání sběrných zařízení, ale změny organizace systému DSD a toto ustanovení se omezuje na uvedení, že rozdílná organizace tohoto systému vyžaduje souhlas smluvních stran a dotyčných místních samosprávných celků. Přitom jak bude uvedeno dále, společné používání nebrání systému DSD v plnění povinností vyplývajících z nařízení (viz body 161 až 170). Rovněž body 1.1 a 1.5.1 čtvrté pozměňující smlouvy se netýkají obalů, které jsou jediné relevantní v projednávaném případě, ale „doplňkových materiálů, které nepředstavují obaly“. Kromě toho rozsudek ze dne 31. ledna 2001 Verwaltungsgericht Gießen nezkoumal nezbytnost, aby DSD poskytla svůj souhlas se společným používáním sběrných zařízení, ale pouze konstatoval, že Lahn-Dill-Kreis (kanton Lahn-Dill) se musí dohodnout se žalobkyní o sběru a využívání, které zavedly a které nepředstavují systém v souladu s čl. 6 odst. 3 nařízení o obalech.

- 85 Kromě toho, pokud jde o údajnou nezbytnost chránit roli, kterou hraje ochranná známka Der Grüne Punkt ve fázi sběru obalů, je třeba uvést, že ze spisu vyplývá, že řada sběrných zařízení není touto ochrannou známkou označena (viz bod 189). Navíc spotřebitel si nespojuje popelnice s touto ochrannou známkou, ale s druhem obalu (prodejní obaly) a především s druhem materiálu (lehké materiály, papír/kartón, sklo, atd.), které se mají odnést do různých druhů sběrných zařízení. Příklad společného sběru tiskovin (noviny a časopisy) a obalů z papíru a z kartónu, uvedený v napadeném rozhodnutí, ukazuje možnost společného používání sběrných zařízení, aniž by bylo nezbytné zohlednit případné umístění ochranné známky Der Grüne Punkt na tato zařízení (viz bod 26).
- 86 Skutečnost, že DSD byla prvním kolektivním systémem, který zahrnul sběrná zařízení do svého systému nebo který používal ochrannou známku Der Grüne Punkt pro označení svého systému, tedy nemůže stačit k určení práva poskytnout její souhlas v případě společného používání.
- 87 V každém případě, i za předpokladu, že by se žalobkyně mohla dovolávat práva poskytovat svůj souhlas se společným používáním sběrných zařízení jejích smluvních stran třetími osobami, což není nijak prokázáno, jak vyplývá z výše uvedených bodů, Soud může jen konstatovat, že ve správním řízení žalobkyně uvedla, že se vzdává uplatňování takového práva. S výhradou zvláštního argumentu týkajícího se závazku uvedeného v bodě 72 odůvodnění rozhodnutí – který bude přezkoumán dále (viz body 218 a následující) – totiž žalobkyně nezpochybňuje platnost nebo legalitu různých závazků přijatých ve správním řízení v odpověď na obavy vyjádřené Komisí.
- 88 Tyto závazky vedly k upřesnění obsahu smlouvy o poskytnutí služeb, kterou oznámila DSD pro účely negativního atestu nebo výjimky, tím, že DSD Komisi sdělila, jakým způsobem se zamýšlí chovat v budoucnosti. Komise tedy legitimně

zohlednila tyto závazky v jejím posouzení tak, že DSD obdržela rozhodnutí udělující výjimku, které požadovala. Komise proto nemusela přijmout stanovisko k existenci či neexistenci práva DSD podřídit společné používání sběrných zařízení jejímu souhlasu, vzhledem k tomu, že tento podnik se ve svých závazcích vzdal toho, aby bránil takovému společnému používání.

- ⁸⁹ Komise tedy právem přijala napadené rozhodnutí, aniž by přihlédla k údajnému právu DSD bránit společnému používání, z důvodu závazků, které na sebe DSD za tímto účelem vzala v odpovědi na problémy označené Komisí. Není proto věcí Soudu, aby zkoumal legalitu tohoto rozhodnutí s ohledem na prvek, kterého se žalobkyně vzdala.

2. K první části žalobního důvodu, vycházející z chybějící nezbytnosti společného používání sběrných zařízení

a) Argumenty účastnic řízení

- ⁹⁰ Analogicky s doktrínou o základních zařízeních (rozsudky Soudního dvora ze dne 6. dubna 1995, RTE a ITP v. Komise, zvaný „Magill“, C-241/91 P a C-242/91 P, Recueil s. I-743, body 53 a 54 a ze dne 26. listopadu 1998, Bronner, C-7/97, Recueil s. I-7791, bod 41 ; rozsudek Soudu ze dne 15. září 1998, European Night Services a další v. Komise, T-374/94, T-375/94, T-384/94 a T-388/94, Recueil s. II-3141), žalobkyně uplatňuje, že společné používání uložené první povinností, musí být nezbytné pro činnost soutěžitelů DSD, což není případ v projednávané věci.

91 Pokud jde o kolektivní systémy, žalobkyně tvrdí, že tyto systémy mohou mít přístup přibližně k 70 % trhu bez uplatnění společného používání. Žalobkyně totiž uvádí, že přibližně 70 % obalů zpracovávaných jejím systémem (ty, které jsou ze skla, větší část obalů z papíru a kartónu, lehké obaly na jihu Německa) jsou sbírány systémem dobrovolného přinesení, to znamená buď prostřednictvím kontejnerů umístěných v prostorách k tomu určených nebo prostřednictvím sběren odpadů. Tyto systémy představují pravidlo a nikoliv řešení „v určitých místech“, jak je to uvedeno v rozhodnutí (viz bod 34). K tomu, aby se konkurenční kolektivní systémy nemusely uchýlit ke společnému používání, proto stačí, aby umístily vlastní kontejnery. Žalobkyně rovněž poukazuje na příklad „modrých pytlů“, které v dubnu 1998 použila Landbell pro sběr určitého typu obalů v Lahn-Dill-Kreis, pro uvedení, že je možné bez obtíží zavést systém sběru odlišný od systému DSD. Navíc z usnesení Verwaltungsgerichtshof Kassel (vyšší správní soud v Kassel, Německo) ze dne 20. srpna 1999 vyplývá, že konkurenční kolektivní systémy mohou být provozovány „jeden vedle druhého“, což znamená, že mohou používat vlastní sběrná zařízení.

92 Pokud jde o individuální systémy, žalobkyně připomíná, že tyto systémy obecně nemohou sbírat obaly ve sběrných zařízeních nacházejících se v blízkosti bydliště spotřebitelů, jak by to bylo na základě první povinnosti přesto možné. Tento zákaz je určující pro dodržení míry využití uložené nařízením. Jako odchylku žalobkyně uznává, že individuální systémy mohou sbírat obaly v bydlišti spotřebitele nebo v jeho blízkosti v okrajových případech, a sice pokud jde o malé řemeslné, obchodní a průmyslové podniky a podniky provozující zásilkový prodej (viz vyjádření německých orgánů, s. 7). Nicméně v těchto dvou okrajových oblastech již individuální systémy provozují sběrná zařízení, která jim patří a společné používání tedy není nezbytné.

93 Nakonec žalobkyně tvrdí, že rozhodnutí porušuje článek 253 ES tím, že nevysvětluje, v čem je společné požívání nezbytné pro činnost soutěžitelů DSD. Pokud jde o sběrná zařízení, rozhodnutí by mělo obsahovat studie o struktuře trhu

a o údajných omezeních hospodářské soutěže, aby prokázalo nezbytnost společného používání. V tomto ohledu žalobkyně uvádí, že v bodě 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí, který odkazuje na územní plánování, povahu infrastruktur sběru a pevně zavedené zvyky spotřebitelů v oblasti sběru (viz bod 41), se Komise neopírá o ověřitelné skutečnosti. Rovněž tvrzení na stejném místě, že zdvojení sběrných zařízení je „v mnoha případech spíše málo výnosné“ není dostatečné. Pokud jde o zařízení ke třídění, žalobkyně poznamenává, že rozhodnutí neobsahuje žádné odůvodnění, které by umožnilo vysvětlit nezbytnost jejich společného používání, pokud nejde o obecné uvedení v bodě 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí, že takové používání je nezbytné pro zabránění vyloučení hospodářské soutěže.

94 Komise se domnívá, že odkaz na doktrínu základních zařízení je nevhodný, vzhledem k tomu, že sběrná zařízení nenáleží DSD a třetí osoby musí mít možnost používat je bez jejího souhlasu. V projednávaném případě je třeba mít spíše zato, že rozhodnutí přiznává výjimku na základě čl. 81 odst. 3 ES pro omezení hospodářské soutěže, přičemž doprovází tuto výjimku povinností určenou k zabezpečení zachování hospodářské soutěže. V tomto ohledu rozhodnutí uvádí v bodech 133 až 139 odůvodnění (viz body 33 až 36) důvody, pro které je přístup soutěžitelů DSD ke sběrným zařízením zásadní. Rovněž ustanovení o výlučnosti, které váže DSD na podniky sběru, zkoumané v bodech 128, 160 a 162 odůvodnění napadeného rozhodnutí, významně brání přístupu soutěžitelů na trh (viz body 30 a 40). V podstatě Komise uplatňuje, že pokud by nebyla uložena první povinnost, vztah výlučnosti spojující žalobkyni a podniky sběru by měl za následek, že by bylo soutěžitelům DSD bráněno ve vstupu na trh sběru u spotřebitelů. Napadené rozhodnutí je tedy v tomto ohledu dostatečně odůvodněné.

95 Pokud jde o výtky týkající se společného používání sběrných zařízení pro kolektivní systémy, Komise a Landbell zdůrazňují, že toto používání je nezbytné pro umožnění účinné hospodářské soutěže. Landbell kromě toho uvádí, že systém DSD od začátku

společně používal existující místní sběrná zařízení na sběr papírových a kartónových obalů, jakož i skla.

96 Pokud jde o výtky týkající se společného používání sběrných zařízení pro individuální systémy, Komise připomíná, že toto používání je možné pouze tam, kde na základě vnitrostátního práva dochází k překrývání mezi místy sběru těchto individuálních systémů a místy sběru systému DSD. Komise proto poznamenává, že první povinnost se použije na situace, ve kterých jsou individuální systémy oprávněny ke sběru u spotřebitelů. V takovém případě Komise uvádí, že společné používání se zřídí jen tehdy, jestliže místa sběru mohou přijmout jen jedno zařízení. Kromě toho Komise zdůrazňuje, že individuální systémy budou potřebovat společné používání, pokud jde o obaly ze zásilkového prodeje, jen tehdy, jestliže obrat jejich zákazníků je v tomto bodě tak slabý, že by nebylo hospodářsky únosné umístit sběrné kontejnery v „rozumné vzdálenosti“ od místa usazení těchto zákazníků.

97 Pokud jde o výtku týkající se nedostatku odůvodnění ve vztahu k nezbytnosti společného používání zařízení ke třídění, Komise uvádí, že žalobkyně nezohlednila skutečnost, že v případě společného používání sběrných zařízení je zcela nezbytné třídít obaly společně.

b) Závěry Soudu

98 Odkazem na judikaturu Magill, která se týká skutkového stavu, ve kterém se dotčená osoba může dovolávat nezpochybnitelného práva disponovat s dotčeným zařízením – o což se nejedná v tomto případě (viz body 87 až 89) –, žalobkyně v podstatě tvrdí,

že první povinnost musí být zrušena v rozsahu, v němž ukládá společné používání sběrných zařízení, včetně zařízení ke třídění, aniž by to bylo nezbytné pro umožnění činnosti kolektivních systémů a individuálních systémů nebo aniž by to bylo dostatečně odůvodněné s ohledem na článek 253 ES.

99 Za účelem přezkumu této argumentace je namístě nejdříve připomenout, že v bodě 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí Komise jasně uvádí, že důvod první povinnosti, podle které DSD nemůže zakázat podnikům sběru uzavírat smlouvy se soutěžiteli DSD, které je opravňují používat jejich nádoby a jiná zařízení sběru a třídění, je projevem vůle „zabránit vyloučení hospodářské soutěže na relevantních trzích“, a sice jednak na trhu sběru obalů u spotřebitelů a jednak na předcházejícím trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů (viz bod 48, bod 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve spojení s bodem 46, bod 176 odůvodnění napadeného rozhodnutí pro určení relevantních trhů).

100 Kromě toho, pokud jde o význam slovního spojení „soutěžitelé DSD“ obsaženého v první povinnosti, je třeba rozlišovat situaci kolektivních systémů, které jsou nespornými soutěžiteli DSD na obou výše uvedených trzích a situaci individuálních systémů, které zasahují do těchto trhů pouze okrajově, vzhledem k tomu, že v zásadě musí sbírat obaly v prodejním místě nebo v jeho blízkosti a nikoliv u spotřebitelů (viz body 5 a 6).

i) K nezbytnosti společného používání pro konkurenční kolektivní systémy

101 Napadené rozhodnutí má v podstatě zato, že různé druhy zařízení používaných systémem DSD na celém německém území představují úzký profil, ke kterému je

přístup nezbytný pro umožnění jiným kolektivním systémům soutěžit s DSD na trhu sběru obalů u spotřebitelů a v důsledku toho být aktivní na předcházejícím trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů.

102 Za tímto účelem jsou zařízení, kterých se týká první povinnost, přesněji vymezena jako „nádoby a jiná zařízení sběru a třídění obalů“ podniků sběru, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD. Tato zařízení jsou rovněž v rozhodnutí označena názvem „infrastruktury sběru“ (body 162, 164, 171 a 176 odůvodnění napadeného rozhodnutí) nebo obecným názvem „sběrná zařízení“ (body 164 a 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Podle rozhodnutí se jedná o kontejnery umístěné v blízkosti bydliště spotřebitelů na místě určeném pro tento účel, jakož i o infrastruktury nezbytné pro sběr plastových pytlů nebo vyprazdňování nádob distribuovaných spotřebitelům podnikem sběru (bod 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

103 Rovněž v rozsahu, v němž je třídění materiálů věcí podniků sběru, zahrnuje pojem sběrná zařízení také specializované centrum, ve kterém se toto třídění obvykle provádí. Toto vysvětlení uvedené v bodě 32 odůvodnění rozhodnutí umožňuje pochopit, z jakého důvodu se společné používání sběrných zařízení týká rovněž zařízení ke třídění. Fáze sběru je totiž pouze první etapou postupu využití obalů, v němž fáze třídění představuje logické pokračování a nezbytný důsledek. Proto od okamžiku, kdy podniky sběru mohou přistoupit ke sběru obalů spadajících do systému DSD a jiných kolektivních systémů, mohou tyto podniky rovněž přistoupit ke třídění sesbíraných množství na účet těchto rozdílných systémů. Tyto údaje jsou žalobkyni dobře známy, vzhledem k tomu, že smlouva o poskytnutí služeb předpokládá jak sběr tak třídění obalů. Z tohoto důvodu se kromě toho Komise

domnívá, že trh sběru obalů u spotřebitelů zahrnuje současně sběr a třídění uvedených obalů, dvě odlišné činnosti, které vyžadují odlišné infrastruktury, ale které představují jednotný trh z důvodu celkové poptávky po těchto službách ze strany DSD (bod 87 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

104 Není proto možné tvrdit, že napadené rozhodnutí není dostatečně odůvodněné v rozsahu, v němž se týká zahrnutí zařízení ke třídění do obecného pojmu sběrná zařízení a výtka předložená žalobkyní v tomto bodě musí být zamítnuta.

105 Za účelem prokázání nezbytnosti stanovit společné používání sběrných zařízení, aby se kolektivním systémům konkurujícím DSD umožnilo přistoupit a udržet se na trzích sběru a organizace zpětného odběru a využití od spotřebitele, rozhodnutí zkoumá roli podniků sběru v rámci kolektivního systému a charakteristiky vlastní sběrným zařízením.

106 Pokud jde o podniky sběru, rozhodnutí právem uvádí, že pro kolektivní systém je hospodářsky výnosné svěřit celé smluvní území jedinému podniku sběru, protože služby sběru u spotřebitelů se vyznačují významnými síťovými účinky a účinky úspor z rozsahu a ze sortimentu (bod 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Uzavření smlouvy s jediným podnikem sběru pro dané území tak DSD usnadňuje obdržení povolení a údajů nezbytných pro dodržení použitelné právní úpravy a umožňuje sběr obalů na celém dotyčném území, aniž by bylo nutné obrátit se na vícero společností.

107 Rozhodnutí rovněž právem uvádí, že je dost nepravděpodobné, z důvodů prostorových a logistických úspor, že se jiný kolektivní systém obrátí na podniky sběru,

které se neúčastní na systému DSD, který představuje 80 % poptávky na trhu sběru u spotřebitele (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Skutečnost, že 80 % obalů způsobilých ke sběru u spotřebitelů je již předmětem sítě podniků sběru schválené místními samosprávnými celky, totiž podstatně ztěžuje zavedení paralelní sítě. Z tohoto důvodu se Komise domnívá, že zdvojení sítě zavedené podniky sběru spadajícími do systému DSD se zdá být dost nepravděpodobné.

108 Pokud jde o sběrná zařízení jako taková, rozhodnutí právem uvádí, že z důvodů hlavně spojených s územním plánováním, povahou infrastruktur sběru, jakož i pevně zavedenými zvyky spotřebitelů v oblasti sběru se v mnoha případech zdá málo výnosné mít vícero sběrných zařízení určených pro spotřebitele (bod 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí). To je pochopitelné, jelikož zdvojení zařízení není ani v zájmu veřejných orgánů, které vydávají nezbytné souhlasy a schválení, ani v zájmu spotřebitelů, jejichž spolupráce se vyžaduje pro úspěch kolektivních systémů, protože tito umísťují obaly do sběrného pytle, nádoby na vyprázdnění nebo relevantního kontejneru.

109 Požadovat od spotřebitelů, aby plnili dva nebo více pytlů na obaly nikoliv s ohledem na materiál, ale na používaný kolektivní systém nebo požadovat od nich, aby ve svém bydlišti uchovávali dvě nebo více nádob na vyprázdnění, které se liší podle použitého systému, je z tohoto hlediska kontraproduktivní, ba dokonce neslučitelné se způsobem, jakým se organizuje hospodářská soutěž, pokud se výrobce nebo distributor obalů rozhodne obrátit na vícero kolektivních systémů, aby tak zaručil jejich zpětný odběr a využití (viz rozsudek Soudu ze dne 24. května 2007, DSD v. Komise, T-151/01, Sb. rozh. s. II-1607, body 129 až 139, ve kterém Soud popisuje obsah vysvětlení poskytnutých na jednání, pokud jde o podmínky fungování systémů, které kombinují vícero kolektivních systémů pro zajištění sběru a využití

obalů). V tomto smyslu je třeba chápat slovní spojení „pevně zavedené zvyky spotřebitelů v oblasti sběru“ (body 93 a 160 odůvodnění napadeného rozhodnutí), kteří si přejí přispět ke zlepšení životního prostředí, ale způsobem, který jim způsobí co nejméně obtíží.

110 Rovněž znásobení systémů sběru pytlů nebo vyprazdňování nádob, stejně jako znásobení kontejnerů nebo míst, která jsou stanovena k tomu, aby se v nich spotřebitelé mohli zbavit obalů v blízkosti jejich bydliště, není hospodářsky rozumné, jelikož místa, která jsou k dispozici, jsou omezená (bod 93 odůvodnění napadeného rozhodnutí) a stejný kontejner může sloužit pro dva nebo více kolektivních systémů, po vzoru toho, co se aktuálně uskutečňuje pokud jde jednak o obaly z papíru a kartónu, které spadají do systému DSD a jednak o tiskoviny (noviny a časopisy), pro které jsou příslušné obce (bod 32 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise tedy mohla zohlednit územní plánování a povahu sběrných zařízení při posouzení, za jakých podmínek bylo možné umožnit kolektivním systémům přístup ke spotřebitelům.

111 Tyto sociologické a hospodářské úvahy jsou DSD, která z nich část využila při zavedení svého systému, velmi dobře známy. DSD se totiž od začátku rozhodla používat existující místní zařízení pro sběr obalů z papíru a kartónu, jakož i ze skla. Tato již existující zařízení jí tak umožnila rychlé a účinné zavedení systému DSD za účelem jednoduchého přístupu ke spotřebitelům, kteří již byly zvyklí používat místa stanovená pro odnesení těchto druhů obalů.

112 Z výše uvedeného vyplývá, že napadené rozhodnutí uvádí právně dostačujícím způsobem důvody, pro které zařízení podniků sběru, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD, představují úzký profil pro kolektivní systémy konkurující DSD, mezi nimiž se v první řadě nachází Landbell.

- 113 Za těchto podmínek by umožnění DSD, aby bránila podnikům sběru uzavírat a dodržovat smlouvy se soutěžiteli DSD, účinně zbavilo tyto soutěžitele jakékoliv skutečné možnosti vstoupit a udržet se na trhu sběru u spotřebitelů a Komise může právoplatně dospět k závěru, že společné používání je nezbytné pro zabránění jakémukoliv vyloučení hospodářské soutěže na tomto trhu.
- 114 Tento závěr není zpochybněn argumenty vznesenými žalobkyní, které kritizují nezbytnost společného používání pro kolektivní systémy.
- 115 Skutečnost, že 70 % váhy obalů sbíraných žalobkyní je předmětem sběru prostřednictvím systému dobrovolného přinesení do kontejnerů nebo sběrný odpadů a nikoliv prostřednictvím systému sběru pytlů nebo vyprazdňování nádob, nezpochybňuje výše uvedenou úvahu, podle které jak sběrná zařízení používaná systémem dobrovolného přinesení tak infrastruktury sběru představují úzký profil, ke kterému musí mít kolektivní systémy konkurující DSD možnost přístupu, aby pronikly na trh sběru u spotřebitele.
- 116 Rovněž pokud jde o příklad „modrého pytle“, který zavedla Landbell v Lahn-Dill-Kreis, uplatněný žalobkyní jako příklad možnosti zavést nezávislý systém sběru, nelze odhlédnout od skutečnosti, že tento příklad se netýkal spolkové země, ale pouhého kantonu, což bránilo jakémukoliv schválení jako kolektivního systému, že se v projednávaném případě jednalo o pilotní projekt zavedený s podporou místních orgánů a že DSD podala žalobu proti tomuto systému. Navíc je namístě uvést, že od vydání rozhodnutí mohla Landbell účinně znovu vstoupit na trh sběru u spotřebitelů jakožto kolektivní systém pro Land Hessen, kde Landbell používá, se souhlasem dotčených podniků a dotčených místních orgánů, stejná sběrná zařízení jako jsou ta, která používá systém DSD.

117 Konečně citace části usnesení Verwaltungsgerichtshof Kassel ze dne 20. srpna 1999, ve které se zvažuje zavedení kolektivních systémů „jeden vedle druhého“, neumožňuje nicméně dospět k závěru, že konkurenční kolektivní systémy musí používat oddělená sběrná zařízení.

118 Z výše uvedeného vyplývá, že napadené rozhodnutí právně dostačujícím způsobem uvádí, pokud jde o povinnosti, které Komisi přísluší ve vztahu k článku 81 ES a povinnost uvést odůvodnění, důvody, pro které je společné používání sběrných zařízení, včetně zařízení ke třídění, podniků, které uzavřeli smlouvu s DSD nezbytné pro umožnění konkurenčním kolektivním systémům proniknout na trh sběru u spotřebitelů a v důsledku toho působit na předcházejícím trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů.

119 V důsledku toho musí být zamítnuta argumentace žalobkyně, která vychází z nesprávnosti nebo nedostatku odůvodnění napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se týká nezbytnosti zajistit společné používání pro zachování hospodářské soutěže mezi kolektivními systémy.

ii) K údajné nezbytnosti společného používání pro individuální systémy

120 Je namístě uvést, že když je DSD schválena jakožto kolektivní systém ve všech německých spolkových zemích, je jasné, že pojem „soutěžitelé DSD“, na který odkazuje první povinnost, se týká především všech konkurenčních kolektivních systémů, to znamená všech systémů schválených německými orgány pro zpětný odběr a využití obalů od spotřebitelů. Vystává nicméně otázka, zda tento pojem zahrnuje rovněž

individuální systémy. V tomto ohledu žalobkyně tvrdí, že společné používání není nezbytné pro individuální systémy, zatímco Komise uplatňuje ve svých vyjádřeních, že první povinnost se použije na individuální systémy, jestliže je jim povolen sběr u spotřebitelů.

121 Soud má zato, že první povinnost musí být vykládána v tom smyslu, že pojem „soutěžitelé DSD“ se netýká individuálních systémů, ale pouze kolektivních systémů, a to z následujících důvodů.

122 Nejříve je třeba zdůraznit, že je nesporné, že individuální systémy musí v zásadě sbírat obaly v prodejním místě nebo v jeho blízkosti a nikoliv u spotřebitelů. Takový výklad vychází ze znění nařízení o obalech (viz body 5 a 6). Opírá se rovněž o vyjádření německých orgánů, předložených Komisi ve správním řízení, z nichž vyplývá, že „míry využití stanovené [v] nařízení mohou být dosaženy pouze zpětným odběrem obalů v prodejním místě nebo [v jeho] bezprostřední blízkosti a že případný sběr organizovaný v blízkosti obydlí nemohl být zahrnut do těchto měr“ (vyjádření německých orgánů, s. 3 až 6, bod 15 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V této souvislosti není možné tvrdit, že individuální a kolektivní systémy jsou v bezprostřední hospodářské soutěži, pokud jde o sběr u spotřebitelů.

123 Dále je třeba poznamenat, že účastnice řízení již nepochybně, že odchýlně od výše uvedené zásady mohou individuální systémy okrajově zasahovat do trhu sběru obalů u spotřebitelů a v důsledku toho do předcházejícího trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů. V rámci vymezení trhu sběru tak Komise uvádí, že pokud by se mělo přijmout pojetí německých orgánů (viz bod 122), „mohou individuální systémy vstoupit na tento trh jako žadatelé pouze okrajově, obzvláště v odvětví míst sběru přirovnatelných k soukromým domácnostem nebo

v odvětví dodávky soukromým spotřebitelům“ (bod 87 odůvodnění napadeného rozhodnutí ve spojení s bodem 15 odůvodnění uvedeného rozhodnutí, viz rovněž bod 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Komise rovněž uvádí, jako odpověď pro DSD, která uplatňovala, že sběr u spotřebitelů není v rámci individuálních systémů možný, že „je nesporné, že obaly zboží dodaného soukromým spotřebitelům (zásilkové prodeje, dodávky maloobchodníky) musí být rovněž odebrané individuálními systémy v blízkosti místa bydliště soukromého spotřebitele“ (bod 167 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

124 Kromě toho účastnice řízení ve svých vyjádřeních shodně uznávají, že možnosti vstupu individuálního systému na trh sběru u spotřebitelů se omezují na dvě domněnky překrývání vymezené v nařízení o obalech. První z těchto domněnek se týká společností provozujících zásilkový prodej, které používají individuální systém. Podle čl. 6 odst. 1 šesté věty nařízení o obalech je totiž v případě zásilkového prodeje „třeba zabezpečit zpětný odběr možnostmi vrácení na dálku přijatelnými pro konečného spotřebitele“. To znamená, že pojem zpětného odběru v prodejním místě, kterým se v zásadě vyznačuje individuální systém, se musí v tomto případě chápat tak, že je možné jej uskutečnit v blízkosti spotřebitele. Druhá domněnka se týká případů, kdy je příjemce obalů postaven na roveň spotřebiteli v nařízení. Z čl. 3 odst. 10 druhé věty nařízení tak vyplývá, že „kavárny, hotely, jídelny, správní orgány, kasárny, nemocnice, vzdělávací zařízení, charitativní instituce, svobodná povolání, jakož i zemědělské a řemeslné podniky, s výjimkou tiskáren a jiných podniků zpracování papíru, jejichž odpady mohou být odstraňovány v tempu obvyklém pro domácnosti prostřednictvím tradičního sběru papíru, kartónu, kartonáže a jiných lehkých obalů a kontejneru s maximálním objemem 1 100 litrů na skupinu materiálu“, se mají za spotřebitele.

125 Konečně je namístě uvést, že na rozdíl od kolektivních systémů konkurujících DSD, pro které rozhodnutí uvádí důvody, na základě kterých podniky sběru, smluvní strany DSD, a jejich sběrná zařízení představují úzký profil, Komise nevysvětluje,

proč je nezbytné, aby individuální systémy měli přístup k těmto podnikům a jejich zařízením pro zachování hospodářské soutěže na relevantních trzích.

126 Naopak ve své analýze podmínky týkající se zachování hospodářské soutěže (viz bod 40), Komise uvádí, že „podniky sběru, které nepatří do systému DSD, najdou vždy nabídky v oblasti individuálních systémů sběru“, přičemž upřesňuje, že „tyto jsou v každém případě možné na okraji [trhu sběru u spotřebitele] pro určité kombinace obalů a míst odkládání“ (bod 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí s odkazem na bod 87 odůvodnění uvedeného rozhodnutí). Toto vysvětlení umožňuje domnívat se, že Komise se nezabývala, nebo se v každém případě již nezabývala s ohledem na závazky přijaté DSD (bod 163 odůvodnění napadeného rozhodnutí), možností individuálních systémů najít podnik sběru pro zpětný odběr a využití obalů od spotřebitelů v případě překrývání stanoveného v nařízení.

127 Takovou analýzu potvrzuje skutečnost, že Komise uvádí v rámci posouzení citelnosti ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru s ohledem na hospodářskou soutěž (viz bod 30), že „jediný případ, kdy se zdá představitelné využít jiné podniky sběru (a tedy umístit dodatečné sběrné kontejnery) se týká určitých míst sběru přirovnatelných k domácnostem, například nemocnic nebo jídelen, s výhradou dodržení určitých podmínek v oblasti logistiky a obalů“ (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí). To znamená, že v těchto případech se zdá možná společná existence dvou systémů sběru v téže době.

128 Na rozdíl od kolektivních systémů, které musí odpovídat přísným podmínkám v oblasti územního pokrytí, se totiž individuální systémy mohou omezit na zpětný odběr obalů tam, kde jdou uváděny na trh. I když se tak z výše uvedených důvodů (viz body 105 až 113) zdá těžké zdvojit všechna zařízení nezbytná pro kolektivní

systém, pro individuální systém je lehčí prosadit, že na určitém místě bude umístěno druhé zařízení, aby mu umožnilo sbírat obaly, které spadají do jeho systému.

¹²⁹ V důsledku toho, při neexistenci vysvětlení, které by umožnilo pochopit, v čem může být společné používání nezbytné pro individuální systémy, aby „se zabránilo jakémukoliv vyloučení hospodářské soutěže na relevantních trzích“, z výše uvedeného vyplývá, že „pojem soutěžitel DSD“ používaný v rámci první povinnosti musí být vykládán v tom smyslu, že se netýká individuálních systémů, ale pouze kolektivních systémů konkurujících DSD.

¹³⁰ Takový výklad pojmu „soutěžitelé DSD“ je kromě toho potvrzen v části rozhodnutí, kde je výslovně uvedeno, že společné používání sběrných zařízení „konkurenčními systémy“ se netýká individuálních systémů. Pro vyvrácení argumentu uplatněného DSD proti sdílení kontejnerů konkurenčními systémy totiž Komise uvádí, že tento argument se týká „pouze otázky, zda individuální systémy mohou sbírat nebo kupovat obaly odložené v blízkosti obydlí spotřebitelů a netýká se tedy problému společného používání kontejnerů s konkurenčními systémy“ (viz poznámka pod čarou č. 16 k bodu 169 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Tato citace, která proti sobě staví individuální systémy a kolektivní systémy, jasně vylučuje individuální systémy ze společného používání sběrných zařízení, které je tedy omezeno na konkurenční systémy, a sice kolektivní systémy konkurující DSD.

¹³¹ V této souvislosti není namístě odpovídat na argumenty žalobkyně, které se týkají protiprávnosti napadeného rozhodnutí v rozsahu, v němž se první povinnost týká individuálních systémů.

¹³² Soud rovněž nemůže zohlednit určité argumenty uplatněné Komisí ve fázi dupliky, podle kterých společné používání může být nezbytné v případě nízkého obratu, pokud jde o individuální systémy, které se zabývají obaly dodanými v rámci zásilkového prodeje a v případě, kdy může být umístěno jediné sběrné zařízení, například v nemocnici, pokud jde o místa odkládání přirovnatelná ke spotřebitelům. Tyto argumenty totiž nejsou obsaženy v napadeném rozhodnutí (případ obratu) nebo mu protiče (případ nemocnice) a argumentace předložená Komisí v průběhu řízení nemůže napravit nedostatky v odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto bodě (viz v tomto smyslu rozsudky Soudního dvora ze dne 24. října 1996, Německo a další v. Komise, C-329/93, C-62/95 a C-63/95, Recueil s. I-5151, body 47 a 48, a Soudu ze dne 18. ledna 2005, Confédération nationale du Crédit mutuel v. Komise, T-93/02, Sb. rozh. s. II-143, bod 126).

3. K druhé části žalobního důvodu, vycházející z nemožnosti uložit povinnost k napravení případného porušení čl. 81 odst. 1 ES a článku 82 ES

a) Argumenty účastnic řízení

¹³³ V odpovědi na argumentaci předloženou v žalobní odpovědi (viz bod 94), žalobkyně uplatňuje, že případné porušení čl. 81 odst. 1 ES nebo článku 82 ES, uplatněné Komisí, je čistě spekulativní a nemůže odůvodnit první povinnost, která – v každém případě – může mít za cíl pouze předcházení vyloučení hospodářské soutěže na trhu, na kterém bylo zjištěno omezení hospodářské soutěže, a sice trhu sběru u spotřebitelů.

134 Zaprvé žalobkyně připomíná, že jediné omezení hospodářské soutěže identifikované v rozhodnutí ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES spočívá v ustanovení o výlučnosti uzavřeném DSD ve prospěch podniků sběru (viz body 28 až 32). Toto omezení se týká trhu sběru u spotřebitelů a zabraňuje jiným podnikům sběru nabízet jejich služby DSD, což má za následek citelné snížení hospodářské soutěže mezi podniky sběru na smluvním území (body 123, 124 a 140 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Uvedenému omezení Komise nicméně udělila výjimku na základě čl. 81 odst. 3 ES (viz body 37 až 41), jelikož zejména nebylo způsobilé vyloučit hospodářskou soutěž na trhu sběru u spotřebitelů (body 158 a 178 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Za těchto podmínek žalobkyně tvrdí, že první povinnost, jejímž oznámeným cílem je umožnit přístup soutěžitelů na předcházející trh organizace sběru u spotřebitelů (body 162 a 177 odůvodnění napadeného rozhodnutí), nesouvisí s výše uvedeným omezením hospodářské soutěže, které se netýká soutěžitelů DSD na trhu organizace, ale soutěžitelů podniků sběru, které jsou smluvními stranami DSD. První podmínka tak není způsobilá posílit hospodářskou soutěž na trhu sběru u spotřebitelů.

135 Zadruhé žalobkyně uvádí, že Komise nemůže uložit povinnost, aby zabránila údajné hrozbě omezení hospodářské soutěže nebo zneužití na odvozeném trhu, trhu organizace u spotřebitele, na kterém žádné omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 1 ES nebylo konstatováno ani *a fortiori* mu nebyla udělena výjimka s ohledem na čl. 81 odst. 3 ES. V tomto bodě žalobkyně připomíná, že Komise v rozhodnutí jasně uvádí, že smlouva o poskytnutí služeb neobsahuje výlučnost ve prospěch DSD v oblasti přístupu ke sběrným zařízením jejích smluvních stran (viz bod 36). Komise také uvádí, že neexistuje žádné omezení hospodářské soutěže na úrovni trhu organizace (bod 86 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Žalobkyně rovněž uvádí, že žádná skutečnost neumožňuje dospět k závěru, že by případně smluvila takovýto závazek výlučnosti se svými smluvními stranami nebo uložila tuto výlučnost jednostranně. Za těchto podmínek žalobkyně uplatňuje, že trh, který musí být zohledněn pro použití čl. 81 odst. 3 ES, musí být totožný s trhem zkoumaným s ohledem na čl. 81 odst. 1 ES. Navíc možnost uložit povinnost podle čl. 8 odst. 1

nařízení č. 17 je stejně jako předmět přezkumu čl. 81 odst. 3 ES také ohraničena omezením hospodářské soutěže zjištěným na základě čl. 81 odst. 1 ES. Článek 8 nařízení č. 17 tedy nemůže sloužit jako právní základ pro uložení povinnosti za účelem vyřešení údajného problému hospodářské soutěže.

136 Zatřetí se žalobkyně domnívá, že i když Komise mohla v rozhodnutí o výjimce uložit povinnost, aby se předešlo fiktivnímu omezení hospodářské soutěže na odvozeném trhu, nemohla tak učinit formou povinnosti, která zakládá nezávislý důvod (čl. 15 odst. 2 písm. b) nařízení č. 17), ale měla tak učinit ve formě podmínky, které by sloužila k tomu, aby dohoda mohla být „vyňata“ (rozsudek Soudu ze dne 22. října 1996, SNCF a British Railways v. Komise, T-79/95 a T-80/95, Recueil s. II-1491, body 63 a následující). Toto je potvrzeno rozhodovací praxí Komise (uvedenou v replice, poznámky pod čarou č. 20 a č. 21), která téměř vždy připojila ke svým rozhodnutím o výjimce podmínky a nikoliv povinnosti, pokud a v rozsahu, v němž považovala určité chování za nezbytné pro předcházení omezení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 81 odst. 3 ES.

137 Komise úvodem uplatňuje, že výše uvedená argumentace je nepřijatelná v rozsahu, v němž se jedná o nový žalobní důvod předložený opožděně ve smyslu čl. 48 odst. 2 jednacího řádu Soudu. Kromě toho Komise připomíná, že cílem první povinnosti je zajistit závazky předložené DSD za účelem napravení některých problémů zjištěných ve správním řízení a určitých nejasností vlastních těmto závazkům. Proto je tedy důležitá otázka, zda chování, od jehož přijetí DSD upustila, bylo možné přezkoumat s ohledem na čl. 81 odst. 1 ES. Přitom v rozhodnutí Komise uvádí své obavy v tomto ohledu, které se týkají nejen ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru, ale rovněž otázky přístupu soutěžitelů k zařízením podniků sběru, které jsou smluvními stranami DSD. Kromě toho Komise zdůrazňuje, že její posouzení v rámci člán-

ku 81 ES se nemá omezit pouze na trh sběru u spotřebitelů, který zahrnuje v každém případě dvě strany – stranu nabídky služeb podniky sběru a stranu poptávky DSD a jiných kolektivních systémů po službách –, ale může se rovněž týkat případných dopadů smlouvy o poskytnutí služeb na předcházející trh organizace.

b) Závěry Soudu

i) K přípustnosti

¹³⁸ V odpovědi na návrh Komise, který směřuje k tomu, aby se výše uvedená argumentace DSD prohlásila za nepřipustnou, protože představuje nový žalobní důvod předložený opožděně ve smyslu čl. 48 odst. 2 jednacího řádu, je třeba uvést, i když toto ustanovení skutečně zakazuje předkládání nových žalobních důvodů v průběhu řízení, žalobní důvod, který je rozšířením důvodu dříve přímo nebo implicitně uvedeného v žalobě a který je s ním těsně spjat musí být prohlášen za přípustný. Analogické řešení platí i ve vztahu k výtce dovolávané na podporu žalobního důvodu (viz zejména rozsudek Soudu ze dne 21. března 2002, Joynson v. Komise, T-231/99, Recueil s. II-2085, bod 156).

¹³⁹ Přitom v projednávaném případě argumentace, kterou DSD uvedla v replice, pouze rozvíjí argumenty uvedené v žalobě na podporu protiprávnosti první podmínky s ohledem na článek 81 ES. Tyto argumenty kromě toho jen odpovídají na argumenty, které Komise uvedla v žalobní odpovědi, aby zaměřila předmět sporu na zjištění, že napadené rozhodnutí přiznává výjimku pro omezení hospodářské soutěže na základě čl. 81 odst. 3 ES, přičemž připojuje k této výjimce povinnost založenou na nezbytnosti ochrany hospodářské soutěže. Obzvláště je namístě zdůraznit, že tvrzení žalobkyně, podle kterého první povinnost porušuje článek 8 nařízení č. 17, uvedené

poprvé ve fázi repliky, je úzce spjato s tvrzením o porušení čl. 81 odst. 3 ES uvedeným v prvním žalobním důvodu, vzhledem k tomu, že tento důvod zpochybňuje legalitu první povinnosti s ohledem na použitelné právo a že je to právě článek 8 nařízení č. 17, který umožňuje Komisi připojit povinnost k rozhodnutí o výjimce na základě čl. 81 odst. 3 ES.

¹⁴⁰ V každém případě měla Komise v duplice na jednání možnost uvést své připomínky k tomu, co považuje za nový žalobní důvod.

¹⁴¹ Z výše uvedeného vyplývá, že návrh Komise, aby byla prohlášena za nepřipustnou argumentace žalobkyně ohledně možnosti uložit povinnost k napravení případné hrozby porušení čl. 81 odst. 1 ES a článku 82 ES, musí být zamítnut

ii) K věci samé

¹⁴² Je tedy třeba zkoumat argumenty uplatněné žalobkyní pro tvrzení, že Komise nemohla v projednávaném případě připojit k rozhodnutí o výjimce přijatému na základě čl. 81 odst. 3 ES povinnost uloženou na základě článku 8 nařízení č. 17.

¹⁴³ Podle čl. 81 odst. 3 ES, mohou být ustanovení čl. 81 odst. 1 ES prohlášena za nepoužitelná na všechny dohody mezi podniky, které přispívají ke zlepšení výroby nebo distribuce výrobků anebo k podpoře technického či hospodářského pokroku (první podmínka), přičemž vyhrazuji spotřebitelům přiměřený podíl na výhodách

z toho vyplývajících (druhá podmínka), aniž by ukládaly příslušným podnikům omezení, jež nejsou k dosažení těchto cílů nezbytná (třetí podmínka) a umožňovaly těmto podnikům vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části výrobků tímto dotčených (čtvrtá podmínka).

144 Kromě toho čl. 8 odst. 1 nařízení č. 17 umožňuje Komisi, aby k rozhodnutí o výjimce na základě čl. 81 odst. 3 ES připojila podmínky a povinnosti.

145 V této souvislosti je namístě nejdříve zdůraznit, že výklad napadeného rozhodnutí žalobkyní je nesprávný. Ve všech fázích posouzení Komise s ohledem na článek 81 ES se totiž napadené rozhodnutí neomezilo na zkoumání pouhých účinků ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru na hospodářskou soutěž, ale rovněž se zabývalo otázkou přístupu k zařízením podniků sběru.

146 To je pravdou jak na úrovni posouzení týkajícího se čl. 81 odst. 1 ES (body 28 až 32 odůvodnění a body 33 až 36 odůvodnění napadeného rozhodnutí) tak na úrovni posouzení týkajícího se čl. 81 odst. 3 ES (viz body 37 až 39 odůvodnění, pokud jde o první tři podmínky použití tohoto ustanovení Smlouvy, kde se analýza soustředí na podniky sběru, a body 40 a 41 odůvodnění, ve kterých je podmínka týkající se zachování hospodářské soutěže zkoumána ve vztahu k podnikům sběru, ale také a především ve vztahu ke kolektivním systémům konkurujícím DSD).

147 Teprve při vysvětleních Komise poskytnutých k odůvodnění povinností, které jsou připojeny k rozhodnutí o výjimce na základě článku 8 nařízení č. 17, se rozhodnutí omezuje na uplatnění nezbytnosti zajistit přístup soutěžitelů DSD k zařízením

podniků sběru, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD, a to za účelem odstranění výhrad žalobkyně vůči jednomu ze závazků uvedených v bodě 71 odůvodnění a zabránění vyloučení hospodářské soutěže na trhu sběru u spotřebitele a na předcházejícím trhu organizace sběru u spotřebitele (viz body 42 a 45).

148 Kromě toho ve své argumentaci žalobkyně uměle rozlišuje trh sběru u spotřebitelů, který chce omezit pouze na podniky sběru, na které se DSD obrátila a na podniky sběru, které s DSD neuzavřeli smlouvu o poskytnutí služeb, od trhu organizace zpětného odběru a využití od spotřebitelů, který se týká DSD a jejích soutěžitelů. Ve skutečnosti, jak je to uvedeno v rozhodnutí (viz bod 41), je důležitá spíše otázka, zda kolektivní systémy konkurující DSD musí nebo nemusí mít přístup ke sběrným zařízením smluvních stran DSD, aby mohly vstoupit na trh sběru obalů u spotřebitelů a v důsledku toho působit na předcházejícím trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů.

149 Není proto možné tvrdit, že rozhodnutí o výjimce se týká pouze omezení hospodářské soutěže zjištěného v rámci posouzení týkajícího se čl. 81 odst. 1 ES, a sice ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru. Toto rozhodnutí se totiž týká celé smlouvy o poskytnutí služeb oznámené DSD a upřesněné různými závazky předloženými tímto podnikem pro objasnění jejích podmínek použití.

150 Je tedy třeba zohlednit skutečnost, že Komise svolila k udělení výjimky pro smlouvu o poskytnutí služeb, protože DSD jí zejména ujistila, že žádné ustanovení této smlouvy nemůže podniky sběru vázat na DSD a že nepodá žalobu na ukončení činnosti proti třetím osobám v případě společného používání. Tato ujištění jsou určující, protože umožňují Komisi mít zato, že podmínka výjimky spojená se

zachováním hospodářské soutěže je v projednávaném případě splněna. V tomto ohledu je namístě uvést, že Komise ve správním řízení jasně uvedla, že bez takových ujištění neměla v úmyslu udělit povolení nebo výjimku pro smlouvu o poskytnutí služeb, ale že zamýšlela buď shledat, že existence případné překážky přístupu soutěžitelů DSD ke sběrným zařízením smluvních stran DSD představuje jako taková omezení hospodářské soutěže (viz bod 33), nebo se tázat, zda chování DSD směřující k zabránění přístupu jejích soutěžitelů k uvedeným zařízením nemůže být posouzeno podle článku 82 ES (viz bod 35).

- 151 V důsledku toho, jelikož se Komise při přijetí rozhodnutí o výjimce opřela jak o své posouzení ustanovení o výlučnosti ve prospěch podniků sběru tak o nezbytnost zachovat hospodářskou soutěž tak, aby kolektivní systémy konkurující DSD měly možnost přístupu ke sběrným zařízením smluvních stran DSD (viz body 118 a 128), Komise neporušila čl. 81 odst. 3 ES a článek 8 nařízení č. 17 tím, že přijala první povinnost.
- 152 Nakonec žalobkyně tvrdí, že i kdyby Komise mohla v napadeném rozhodnutí uložit DSD povinnost, mohla tak učinit jen ve formě podmínky a nikoliv povinnosti z důvodu, že právní následky spojené s povinností jsou významnější než ty, které jsou spojeny s podmínkou. Na základě čl. 8 odst. 3 písm. b) nařízení č. 17 totiž Komise může odvolat nebo pozměnit své rozhodnutí nebo stranám zakázat určitá jednání, pokud poruší povinnost, která je k rozhodnutí připojena a na základě čl. 15 odst. 2 písm. b) téhož nařízení může Komise uložit pokutu, pokud žalobkyně poruší povinnost.
- 153 Nicméně je třeba zdůraznit, že čl. 8 odst. 1 nařízení č. 17 stanoví, že k rozhodnutím o výjimce mohou být připojeny podmínky a povinnosti aniž by upřesnil, za jakých podmínek si Komise musí vybrat mezi jednou nebo druhou z těchto možností. Navíc

vzhledem k tomu, že čl. 81 odst. 3 ES stanoví ve prospěch podniků výjimku z obecného zákazu stanoveného v čl. 81 odst. 1 ES, Komise musí mít, pokud jde o způsoby, jakými doprovodí výjimku, širokou posuzovací pravomoc, přičemž musí zároveň dodržovat hranice, kterými článek 81 ES omezuje její pravomoc (rozsudek Soudního dvora ze dne 23. října 1974, *Transocean Marine Paint v. Komise*, 17/74, *Recueil* s. 1063, bod 16).

154 Skutečnost, že Komise v jiných věcech upřednostnila uložit podmínky namísto povinností, nemůže jako taková stačit ke zpochybnění možnosti nabízené nařízením č. 17 připojit k rozhodnutí o výjimce povinnosti namísto podmínek.

155 Z výše uvedeného vyplývá, že Komise neporušila čl. 81 odst. 3 ES a článek 8 nařízení č. 17 tím, že v projednávaném případě připojila k rozhodnutí o výjimce povinnost týkající se nezbytnosti zajistit společné používání sběrných zařízení podniků používaných systémem DSD kolektivními systémy konkurujícími DSD.

4. *K třetí části žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality*

156 I za předpokladu, že by společné používání sběrných zařízení bylo nezbytné, aby se umožnilo zachování hospodářské soutěže, žalobkyně nicméně uplatňuje, že první povinnost je přesto nepřiměřená, protože zaprvé porušuje nařízení o obalech, zadruhé sebou nese narušení hospodářské soutěže ke škodě DSD, zatřetí představuje nepřiměřený zásah do ochranné známky *Der Grüne Punkt* a začtvrté zasahuje do základního práva DSD na přístup k soudu.

a) K údajnému porušení nařízení o obalech

Argumenty účastnic řízení

157 Žalobkyně tvrdí, že první povinnost je nepřiměřená, protože společné používání sběrných zařízení DSD je neslučitelné se zásadou odpovědnosti za výrobek zakotvenou v nařízení o obalech. Tato zásada stanoví výrobcům a distributorům obalů povinnost dosáhnout míry využití „pokud jde o obaly, které uvedli na trh“ (bod 1 odst. 1 první věta přílohy I článku 6 nařízení). Kromě toho v případě účasti na kolektivním systému se odpovědnost výrobce nebo distributora za tyto obaly přenáší na provozovatele tohoto systému, jenž musí „obaly, které mu byly přineseny, využít“ (čl. 6 odst. 3 druhá věta nařízení) a dosáhnout míry využití „pokud jde o obaly, pro které se výrobci a distributoři účastní na [jeho] systému“ (bod 1 odst. 1 druhá věta přílohy I článku 6 nařízení). Z důvodu tohoto přístupu, který se zakládá na konkrétním obalu, je protiprávní odkoupit obaly od jiných systémů pro dosažení měř využití stanovených v nařízení. V této souvislosti žalobkyně tvrdí, že systémy konkurující jejímu musí v zásadě splnit své povinnosti zpětného odběru a využití s jejich vlastními sběrnými zařízeními, nazvanými „sběrná zařízení systému“ (viz bod 3 odst. 3 sedmá odrážka přílohy I nařízení).

158 V případě společného používání sběrných zařízení dvěma konkurenčními systémy tak přidělení konkrétního obalu jednomu nebo druhému z těchto systémů není obecně možné. V tomto ohledu žalobkyně uvádí, že přidělení „sesbíraných množství v závislosti na jejich původu jejich rozdělením podle kvót“, uvedené v napadeném rozhodnutí (bod 170 odůvodnění napadeného rozhodnutí) vyžaduje nákladné a složité analýzy třídění. Navíc příklad papíru a kartónu použitý Komisí vede

k nespravedlivým výsledkům, jelikož podíl sesbíraného množství, který tvoří obaly přidělené DSD a je určený analýzami třídění, byl původně 25 %, zatímco podíl obalů skutečně podléhajících licenci udělené DSD byl jednoznačně nižší než tato kvóta. Obecné vztáhnutí takového řešení na všechny obaly je pro DSD nepřijatelné.

159 Kromě toho žalobkyně tvrdí, že nařízení činí nezákonným všechna společná používání sběrných zařízení individuálními systémy, které obecně nemohou sbírat obaly v blízkosti spotřebitele. Proto Komise tím, že tvrdila, že DSD se nemůže dovolávat nařízení o obalech ve vztahu ke svým smluvním stranám (bod 167 odůvodnění napadeného rozhodnutí), opomenula skutečnost, že nařízení může rovněž sledovat cíl ochrany žalobkyně proti narušením hospodářské soutěže.

160 Komise tvrdí, že výklad nařízení předložený žalobkyní je nepřesný, protože míry využití se nezakládají na konkrétních obalech nebo na celkovém množství obalů uvedených na trh, ale na množství obalů svěřených dotyčnému systému. Landbell zase uplatňuje, že společné používání sběrných zařízení je v každém případě slučitelné s nařízením o obalech, jehož změna v roce 1998 měla za cíl posílení hospodářské soutěže mezi kolektivními systémy.

Závěry Soudu

161 Žalobkyně v zásadě tvrdí, že společné používání sběrných zařízení podniky, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD, má za následek zabránění zpětnému odběru a využití obalů, které jí byly konkrétně přiděleny dotyčným výrobcem nebo distributorem v souladu se zásadou odpovědnosti za výrobek zakotvenou v nařízení

o obalech. Proto první povinnost tím, že brání DSD postavit se proti společnému používání, zasahuje nepřiměřeně do práv a povinností, které DSD vyvozuje z tohoto nařízení.

¹⁶² Na jednání byly účastnice řízení dotazovány ohledně podmínek fungování kolektivních a individuálních systémů, aby mohl Soud zjistit, jaká byla úloha obalu jako takového, který žalobkyně nazývá „konkrétní obal“, při plnění povinností zpětného odběru a využití uložených v nařízení. Toto kontradiktorní vylíčení umožňuje Soudu učinit následující zjištění.

¹⁶³ Jednak je namístě poznamenat, že míry využití stanovené v příloze I článku 6 nařízení o obalech jsou vypočítány jako procento množství materiálu uvedeného na trh, který byl skutečně odebrán zpět a využit, a nikoliv podle množství nebo typu dotýčných obalů. Bod 1 odst. 1 přílohy I článku 6 nařízení tak uvádí, že výrobci a distributoři obalů musí splňovat požadavky týkající se využití obalů, které uvádějí na trh, a že totéž platí pro provozovatele kolektivních systémů, co se týče obalů, pro které se výrobci nebo distributoři účastní takových systémů. V tomto ohledu bod 1 odst. 2 přílohy I článku 6 nařízení upřesňuje, že rozhodná množství obalů jsou stanovena „jako procento množství materiálu“, ať jde o obaly uvedené na trh výrobcem nebo distributorem nebo o obaly, pro které se výrobce nebo distributor účastní kolektivního systému. Navíc od 1. ledna 2000 podléhají individuální a kolektivní systémy stejným mírám využití podle materiálu (bod 21 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

¹⁶⁴ Z čl. 6 odst. 1 čtvrté a páté věty nařízení navíc vyplývá, že povinnost zpětného odběru a využití distributorů, kteří mají k dispozici prodejní prostory větší než 200 m² se vztahuje i na obaly výrobků označených ochrannými známkami, které

neprodávají, pokud jsou tyto obaly typu, formy a velikosti obalů, které jsou součástí jejich sortimentu. Míra využití těchto distributorů tak není vypočtena ve vztahu k obalům skutečně uvedeným na trh, ale podle obalů podobných na základě typu, formy a velikosti.

165 Kromě toho z výše uvedeného vyplývá, že rozdělení množství obalů mezi rozdílné systémy, o kterém rozhodl výrobce nebo distributor obalů, se netýká předem určeného množství obalů, ale množství látek, které odpovídají těmto obalům. V praxi to znamená, že když se výrobce obalů rozhodne svěřit DSD zpětný odběr a využití poloviny obalů z plastového materiálu, které uvádí na trh v Německu, DSD je odpovědná za zpětný odběr a využití množství materiálu odpovídajícího polovině těchto obalů. Za účelem splnění měř využití stanovených v nařízení tedy DSD musí prokázat německým orgánům, že využila 60 % plastového materiálu, který jí byl svěřen tímto výrobcem (60 % je míra využití plastů). Stejně tak pokud výrobce může prokázat, že na DSD převedl svou povinnost zpětného odběru a využití poloviny množství plastu uvedeného na trh, musí krom toho prokázat, že odebral zpět a využil zbývající množství materiálu, které odpovídá druhé polovině, prostřednictvím individuálního systému nebo jiného kolektivního systému.

166 Kromě toho je třeba zdůraznit, že je zcela možné, jak to uvádí bod 170 odůvodnění rozhodnutí, aby se množství sesbíraná sběrnými zařízeními rozdělila podle kvót mezi různé systémy. Vlastní příklad žalobkyně, pokud jde o obaly z papíru a kartónu, které jsou sbírány systémem DSD ve stejné době jako tiskoviny (noviny a časopisy), totiž ukazuje, že sběrná zařízení mohou být bez problémů rozdělena. Žalobkyně tedy nemá nárok na to, aby svým soutěžitelům zakázala používat postup, který sama používá. Kromě toho na jednání Landbell uplatnila existenci dohody o vyrovnání, jenž byla přijata v důsledku rozhodnutí a která umožňuje různým správcům systému

rozdělit množství látek využitých podniky sběru, jejichž služby používají, s přihlédnutím k množstvím látek, za které jsou odpovědní na základě smluv podepsaných s výrobcí a distributory obalů.

167 V každém případě tvrzení DSD, podle kterého rozdělení sesbíraných množství v oblasti obalů z papíru a kartónu a tiskovin (noviny a časopisy) je složité a nákladné, nemůže postačovat ke zpochybnění přiměřenosti první povinnosti s ohledem na nařízení o obalech. Totiž i za předpokladu, že by šlo o tento případ, je třeba konstatovat, že kritéria složitosti a nákladů nejsou kritérii umožňujícími určit porušení nařízení a nemohou jako taková odůvodnit pokračování v jednání, které může vést k vyloučení hospodářské soutěže na relevantních trzích. Navíc v projednávaném případě rozhodnutí výslovně uvádí, že první povinnost nebrání DSD snížit poplatky placené podnikům sběru v případě společného používání sběrných zařízení, aby dbala nad tím, že jí nebude fakturována žádná služba, která se poskytne v zájmu třetích osob (viz bod 35). Proto se DSD v případě společného používání může ujistit, že poplatek dlužený podniku sběru zohlední pouze službu zpětného odběru a využití uskutečněnou na účet systému DSD, aniž by tento poplatek sloužil k financování služby uskutečněné na účet jiného systému.

168 Rovněž žádný důkaz nepodporuje tvrzení DSD, podle kterého technika kvót používaná pro obaly z papíru a kartónu a pro tiskoviny vedla k pro ní nespravedlivým výsledkům. V každém případě společné používání doporučené v rozhodnutí nehrozí zásahem do zájmů DSD, jelikož cílem takového ustanovení je právě zajistit každému kolektivnímu systému možnost sbírat obaly, které mu byly přiděleny dotyčnými výrobci a distributory. Kromě toho pro zajištění tohoto cíle ukládá Komise DSD druhou povinnost (viz body 213 až 217).

169 V důsledku toho, protože se hospodářská soutěž mezi systémy neuskutečňuje na základě přidělení konkrétních obalů, ale na základě přidělení množství materiálu odpovídajícího těmto obalům, nemůže být první povinnost považována za nepřiměřenou, v rozporu s tím, co uplatňuje žalobkyně.

170 Z výše uvedeného vyplývá, že první povinnost nemůže být považována za nepřiměřenou, protože by byla v rozporu s nařízením o obalech.

171 Nakonec pokud jde o tvrzení žalobkyně, podle kterého mohla na základě nařízení bránit sdílení sběrných zařízení používaných systémem DSD s individuálními systémy, je namísto připomenout, že Soud rozhodl, že je třeba vykládat pojem „soutěžitelé DSD“, použitý pro vymezení působnosti první povinnosti v tom smyslu, že se týká pouze systémů, pro které napadené rozhodnutí mělo zato, že bylo nezbytné zajistit společné používání sběrných zařízení, a sice kolektivních systémů konkurujících DSD (viz bod 129). Za těchto podmínek nemůže mít první povinnost vliv na případnou možnost DSD dovolávat se nařízení za účelem zabránění takovému společnému používání s individuálními systémy.

b) K riziku narušení hospodářské soutěže v neprospěch DSD

Argumenty účastnic řízení

172 Žalobkyně tvrdí, že první povinnost je nepřiměřená, protože umožňuje jejím soutěžitelům vybrat si cíleným způsobem nejvýnosnější sběrná zařízení a nechat jí ta nejnákladnější. Takové parazitování je bez omezení otevřené pro individuální systémy, které nemají žádnou povinnost územního pokrytí, pokud jde o oblasti překrývání s kolektivními systémy, a sice místa odkládání podobná domácnostem a obaly prodávané zásilkově. Další kolektivní systémy mohou rovněž parazitovat ke škodě žalobkyně a konflikty zájmů nastanou v případě společného používání sběrných zařízení vzhledem k tomu, že DSD již nemůže podrobně upravovat organizaci svého systému, jak to činí v současnosti. Kromě toho se žalobkyně

odvolává na vyjádření německých orgánů, které uvádí riziko, že se kolektivní systémy stanou méně účinnými a že nastane narušení hospodářské soutěže ve smyslu čl. 7 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/62/ES ze dne 20. prosince 1994 o obalech a obalových odpadech (Úř. věst. L 365, s. 10; Zvl. vyd. 13/13, s. 349), pokud by si „individuální systémy [...] mohly nezávisle na regionu distribuce obalů vybrat, kde, případně regionálně omezeny na významná místa odkládání, sbírají nebo kupují obalové odpady“.

- ¹⁷³ Komise, podporovaná Landbell, zpochybňuje údajnou hrozbu, kterou představuje první povinnost pro systém DSD. Jelikož se totiž nařízení o obalech používá stejným způsobem na všechny kolektivní systémy, žádný z nich se nemůže omezit na údajně výnosnější odvětví. Rovněž individuální systémy musí v zásadě sbírat své obaly v místě odevzdání spotřebiteli a struktura jejich míst odkládání se z tohoto důvodu liší od struktury kolektivních systémů.

Závěry Soudu

- ¹⁷⁴ V rozporu s tvrzením žalobkyně nemůže mít společné používání sběrných zařízení za následek, že se kolektivním systémům konkurujícím DSD umožní upřednostnit v rámci téže spolkové země nejvýnosnější zóny v neprospěch jiných, které by nadále podléhaly systému DSD. Je totiž třeba konstatovat, že všechny kolektivní systémy podléhají stejným povinnostem, ať už se jedná o povinnost územního pokrytí, dodržování měř využití nebo důkaz množstevních toků.
- ¹⁷⁵ Navíc v každém případě rozhodnutí výslovně uvádí, že první povinnost nebrání DSD snížit v důsledku toho poplatky placené podnikům sběru (viz bod 35).

- 176 Kromě toho, pokud jde o údajnou neslučitelnost společného používání sběrných zařízení s čl. 7 odst. 1 směrnice 94/62, podle kterého systémy určené ke zpětnému odběru nebo sběru obalů musí být koncipovány tak, aby nezpůsobovaly překážky obchodu nebo narušování hospodářské soutěže, je třeba uvést, že napadené rozhodnutí právě směřuje k zajištění podmínek hospodářské soutěže na relevantních trzích a to v souladu s cíli nařízení o obalech, jehož revize z roku 1998 měla za cíl umožnit rozvoj hospodářské soutěže mezi kolektivními systémy (bod 169 odůvodnění napadeného rozhodnutí).
- 177 Z výše uvedeného vyplývá, že první povinnost nemůže být považována za nepřiměřenou v rozsahu, v němž by sebou nesla riziko narušení hospodářské soutěže ke škodě žalobkyně.

- 178 Kromě toho, pokud jde o údajné riziko pro hospodářskou soutěž, které by mohla představovat první povinnost v případě společného používání sběrných zařízení smluvními stranami DSD a individuálními systémy, je namíste připomenout, že Soud rozhodl výše, že je třeba vykládat pojem „soutěžitelé DSD“, použitý pro vymezení působnosti první povinnosti tak, že se týká pouze systémů, pro které napadené rozhodnutí mělo zato, že bylo nezbytné zajistit společné používání sběrných zařízení, a sice kolektivních systémů konkurujících DSD. Za těchto podmínek nemůže mít první povinnost vliv na vztahy mezi DSD a individuálními systémy.

c) K údajnému zásahu do funkce ochranné známky Der Grüne Punkt

Argumenty účastnic řízení

- 179 Žalobkyně tvrdí, že první povinnost je nepřiměřená, protože zasahuje do původní funkce ochranné známky Der Grüne Punkt, kterou je označení služby zpětného

odběru a využití systému DSD a nikoliv služby jiného systému. V tomto ohledu žalobkyně připomíná, že její ochranná známka je zapsaná v Německu jakožto kolektivní ochranná známka umístěná na obalech výrobců a distributorů, kteří se účastní na systému DSD a jakožto individuální ochranná známka umístěná na sběrných zařízeních používaných systémem DSD. Původní funkce kolektivní ochranné známky Der Grüne Punkt byla obzvláště uznána vícero německými soudy [rozsudek Bundespatentgericht (Spolkový patentový soud, Německo) ze dne 18. září 1996, pro který ochranná známka poskytuje údaj o ekologickém závazku výrobce, rozsudek Landgericht Hamburg (Zemský soud v Hamburku, Německo) ze dne 23. prosince 1996, a rozsudek Kammergericht Berlin (Vyšší zemský soud v Berlíně, Německo) ze dne 14. června 1994, pro které ochranná známka informuje o účasti na systému DSD ; rozsudek Oberlandesgericht Köln (Vyšší zemský soud v Kolíně, Německo) ze dne 8. května 1998, který uvádí prvotní význam ochranné známky z důvodu jejího rozšíření a proslulosti a rozsudek Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 15. března 2001, pro který výrobci a distributoři uvádí účast na systému DSD umístěním ochranné známky na jejich obaly]. V projednávaném případě žalobkyně uplatňuje, že společné používání sběrných zařízení zasahuje do kolektivních a individuálních ochranných známek Der Grüne Punkt, jelikož spotřebitelé na základě reklamy ví, že obaly, které jsou označeny touto ochrannou známkou se účastní na systému DSD a nikoliv na konkurenčním systému a že musí být odstraňovány prostřednictvím sběrných zařízení systému DSD, které jsou obecně také označeny ochrannou známkou Der Grüne Punkt. Přitom v případě společného používání sběrných zařízení je organizace zpětného odběru a využití obalů sesbíraných systémem DSD zčásti uskutečněna – v rozporu s očekáváním spotřebitele – soutěžiteli DSD. Společné používání sběrných zařízení náležejících do systému DSD by tedy vedlo ke klamání spotřebitele.

180 Žalobkyně doplňuje, že první povinnost jí nutí k podporování hospodářské soutěže tím, že svým soutěžitelům poskytne bezplatnou povinnou licenci na ochrannou známku Der Grüne Punkt umístěnou na sběrných zařízeních. Přitom taková licence je protiprávní, protože porušuje zásady použitelné v této oblasti [článek 21 Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) ze dne 15. dubna 1994 (příloha 1C Dohody o zřízení Světové obchodní organizace) schválené rozhodnutím Rady 94/800/ES ze dne 22. prosince 1994 o uzavření dohod jménem

Evropského společenství s ohledem na oblasti, které jsou v jeho pravomoci, v rámci Uruguayského kola mnohostranných jednání (1986-1994) (Úř. věst. L 336, s. 1, 214; Zvl. vyd. 11/21, s. 80) a posudek Soudního dvora ze dne 15. listopadu 1994 (posudek 1/94, Recueil s. I-5267)].

181 Úvodem Komise poznamenává, že určité výtky vznesené žalobkyní se netýkají smlouvy o poskytnutí služeb, která je předmětem napadeného rozhodnutí, ale smlouvy o užívání loga, která je předmětem rozhodnutí Komise 2001/463 a že tedy nemají být zkoumány v rámci projednávané věci. Komise zdůrazňuje, že žalobkyně chce zřejmě vyvodit právo na výlučné používání sběrných zařízení ze skutečnosti, že opravňuje jejich vlastníky k umístění loga Der Grüne Punkt na jejich zařízeních, což nemůže být připuštěno. To by totiž znamenalo, že podnik sběru, který umístí logo Der Grüne Punkt na kamión pro sběr obalů, může tento kamión používat pouze na účet systému DSD a nikoliv pro přepravu jiných odpadů. Přitom nejen že smlouva o poskytnutí služeb neobsahuje ustanovení způsobilé podpořit tuto úvahu, ale odpovědi poskytnuté podniky sběru na žádosti o informace zaslané Komisí zejména prokazují, že tyto podniky používají svá vozidla pro jiné zakázky. Žalobkyně se tedy nemůže odvolávat na tvrzené právo výlučnosti. Kromě toho Komise zdůrazňuje, že spotřebitel není klamán, když vhodí obal označený logem Der Grüne Punkt do sběrného zařízení náležejícího do systému DSD, protože otázka společného používání nemá vliv na chování spotřebitele. Navíc konečným odběratelem služby zpětného odběru a využití nabízené systémem DSD není spotřebitel, ale výrobce nebo distributor obalů. Neexistuje tedy důkaz o tom, že údajné klamání uplatněné žalobkyní zasahuje do ochranné známky Der Grüne Punkt.

182 Co se týče povinné licence, Komise uplatňuje, že žalobkyně opomenula upřesnit, komu jí rozhodnutí nutí poskytnout licenci. Žalobkyně se nadále může svobodně rozhodnout, zda podnikům sběru povolí používat její ochrannou známku tím, že jí umístí na jejich kontejnery, dokonce jim může tuto známku doporučit a rovněž jim odebrat toto povolení.

Závěry Soudu

183 Žalobkyně v podstatě tvrdí, že první povinnost porušuje zásadu proporcionality, protože společné používání zasahuje do ochranné známky Der Grüne Punkt, která umožňuje odlišovat její služby od služeb nabízených jinými podniky. Tím, že se stanoví možnost přístupu ke sběrným zařízením zavedeným podniky sběru, které jsou již používány systémem DSD, tak mají kolektivní systémy konkurující DSD prospěch z proslulosti této ochranné známky u spotřebitelů a tito jsou klamáni při odevzdání jejich obalů zařízením, o kterých si myslí, že patří do systému DSD a nikoliv do konkurenčního systému.

184 Je nicméně třeba konstatovat, že tato argumentace nemůže obstát.

185 Zaprvé smlouva o poskytnutí služeb nebrání podniku sběru, smluvní straně DSD, aby nabízel svá sběrná zařízení systému konkurujícímu systému DSD. Podle smlouvy o poskytnutí služeb je totiž jen uvedeno, že „podnik sběru při svých činnostech reklamy systému vhodným a viditelným způsobem zobrazí logo Der Grüne Punkt, které mu svěřila DSD, například tím, že jej vytiskne na dopisní papír, reklamní prostředky a sběrné nádoby, jakož i tím, že jej zviditelní na vozidlech a zařízeních používaných v rámci provozování systému“ (čl. 2 odst. 5 čtvrtá věta) a že „používání loga Der Grüne Punkt je pro podnik sběru bezplatné“ (čl. 2 odst. 5 třetí pododstavec první věta). Skutečnost, že DSD povolí podniku sběru bezplatné umístění ochranné známky Der Grüne Punkt na svých sběrných zařízeních nestačí k tomu, aby DSD požadovala výlučné používání těchto zařízení. Naopak ze smlouvy o poskytnutí služeb vyplývá, že umístění tohoto loga nemá jiný význam než uvést „pro účely reklamy“, že se dotčené zařízení účastní na systému DSD.

186 Ustanovení smlouvy o poskytnutí služeb týkající se ochranné známky Der Grüne Punkt tedy neumožňují prokázat, že umístění této ochranné známky na sběrném zařízení vede k tomu, že brání tomuto zařízení sloužit pro jiné účely.

187 Zadruhé žádné ustanovení nařízení o obalech neukládá povinnost identifikovat sběrná zařízení s ohledem na používaný systém. *A fortiori* žádné ustanovení nařízení neumožňuje tvrdit, že takto identifikovaná sběrná zařízení musí být vyhrazena pro jediný systém, aby se zabránilo, že by se spotřebitel mohl zmýlit v totožnosti systému, který zpětně odebírá a využívá obal, jenž do něj odkládá. Kromě toho pokud jde význam umístění loga Der Grüne Punkt na obaly – což je jedna z možností nabízených bodem 4 odst. 2 druhé věty přílohy I článku 6 nařízení za účelem umožnit spotřebiteli identifikovat účast dotčeného obalu na kolektivním systému (viz bod 6) – Soud v rozsudku DSD v. Komise, T-151/01, bod 133 rozhodl, že jakmile jsou dosaženy míry využití stanovené v nařízení a rozdělení množství obalů mezi systémy je učiněno na základě množství dotčených materiálů, a nikoliv podle obalů jako takových, ať jsou nebo nejsou označeny logem Der Grüne Punkt, toto logo nehraje tu roli a nemá ten význam, které mu přisuzuje žalobkyně. Výrobce nebo distributor obalů, který se rozhodne svěřit DSD zpětný odběr a využití části obalů, které uvádí na trh v Německu a zajišťovat zpětný odběr a využití zbývajících částí těchto obalů buď sám prostřednictvím individuálního systému, nebo svěřením těchto činností jinému kolektivnímu systému, musí pouze rozdělit množství materiálu mezi různé dotčené systémy a dodržovat podmínky identifikování stanovené nařízením, aniž by se znepokojoval konkrétním vymezením chování konečného spotřebitele, na rozdíl od toho, co tvrdí žalobkyně.

188 V této souvislosti ustanovení nařízení neumožňují prokázat, že umístění ochranné známky Der Grüne Punkt na sběrném zařízení nebo na obalu určeném pro zpětný odběr systémem DSD vede k tomu, že brání společnému používání sběrných zařízení.

189 Zatřetí je třeba zohlednit skutečnost, že ze spisu vyplývá, že sběrná zařízení používaná systémem DSD nejsou všechna označena logem Der Grüne Punkt. Je tedy legitimní domnívat se, že ve fázi odnesení obalů do sběrných zařízení si spotřebitelé nespojují tato zařízení s ochrannou známkou Der Grüne Punkt, ale s druhem obalu (prodejní obaly) a především s druhem materiálu, z něhož se skládají (lehké materiály, papír/kartón, sklo, atd.), který je třeba odnést do různých druhů sběrných zařízení. V tomto ohledu žalobkyně neprokazuje, že spotřebitel přikládá význam skutečnosti, že DSD a nikoliv jiný kolektivní systém je pověřena zpětným odběrem a odstraněním obalu. Spotřebitel se jistě může obávat o životní prostředí, ale jelikož všechny kolektivní systémy podléhají stejným povinnostem, otázka, který systém se konkrétně bude zabývat zpětným odběrem a využitím se nezdá být určující. Přitom žádná z těchto povinností není dotčena společným používáním stávajících sběrných zařízení. Žalobkyně rovněž nezpochybňuje, že obaly z papíru a kartónu se sbírají ve stejných zařízeních jako tiskoviny (noviny a časopisy), za které je odpovědná obec a nikoliv systém DSD. Přitom žalobkyně v tomto bodě netvrdí, že by spotřebitelé měli zato, z důvodu případného umístění ochranné známky Der Grüne Punkt na tato zařízení, že systém DSD přebírá odpovědnost za sběr a využití tiskovin.

190 V důsledku toho se pro zabránění jakémukoliv riziku záměny u spotřebitele zdá dostatečné, aby se na společných sběrných zařízeních uvedlo, že obaly se sbírají na účet systému DSD a na účet jednoho nebo více jiných konkurenčních kolektivních systémů, aniž by bylo proto nezbytné zakázat veškeré společné používání těchto sběrných zařízení, jak tvrdí žalobkyně.

191 Nakonec je třeba uvést, že ani první povinnost ani technická omezení společného používání sběrných zařízení nevyžadují, aby soutěžitelé DSD od ní museli získat povolení užívat ochrannou známku Der Grüne Punkt. Je tak myslitelné, že společná sběrná zařízení budou zbavena jakéhokoliv loga nebo označení nebo naopak, že každý systém na ně umístí prostředek k jeho identifikování. Proto není možné tvrdit,

že první povinnost ukládá DSD poskytnout jejím soutěžitelům bezplatnou povinnou licenci na ochrannou známku Der Grüne Punkt.

¹⁹² Z výše uvedeného vyplývá, že první povinnost není možné považovat za nepřiměřenou v rozsahu, v němž by nadměrně zasahovala do úlohy ochranné známky Der Grüne Punkt v rámci systému DSD.

d) K vlivu první povinnosti na právo přístupu k vnitrostátnímu soudu

Argumenty účastnic řízení

¹⁹³ Žalobkyně uvádí, že první povinnost jí zakazuje „bránit“ podnikům uzavírat smlouvy o společném používání s jejími soutěžiteli. Takovou překážku by mohla představovat skutečnost, že DSD podá žalobu proti těmto podnikům sběru k vnitrostátním orgánům nebo soudům za účelem uplatnění neslučitelnosti společného používání sběrných zařízení s nařízením. Za tohoto předpokladu bude tedy první povinnost neslučitelná se základním právem na přístup k soudu uvedeným v článku 6 Evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (rozsudek Soudního dvora ze dne 15. května 1986, Johnston, 222/84, Recueil s. 1651, body 17 a 18 ; rozsudek Soudu ze dne 17. července 1998, ITT Promedia v. Komise, T-111/96, Recueil s. II-2937, bod 60).

- ¹⁹⁴ Komise uvádí, že první povinnost nikterak nebrání žalobkyni vznést k německému soudu otázku slučitelnosti společného používání sběrných zařízení s nařízením o obalech [viz v tomto smyslu rozsudek Verwaltungsgerichtshof Kassel ze dne 20. srpna 1999 a Verwaltungsgericht Gießen ze dne 31. ledna 2001]. Naopak je věcí soudů Společenství, aby zkoumaly legalitu závazku a povinností.

Závěry Soudu

- ¹⁹⁵ Žalobkyně v podstatě tvrdí, že první povinnost jí brání uplatnit u německých soudů a orgánů, že společné používání sběrných zařízení je v rozporu s nařízením.
- ¹⁹⁶ První povinnost však nemůže být vykládána v tomto smyslu. Ukládá totiž DSD, aby nebránila společnému používání sběrných zařízení konkurenčními kolektivními systémy. Soud výše rozhodl, že tato povinnost je v souladu s čl. 81 odst. 3 ES a článkem 8 nařízení č. 17 (viz bod 151), protože je nezbytná pro umožnění zachování hospodářské soutěže na trhu sběru obalů u spotřebitelů a trhu organizace zpětného odběru a využití obalů od spotřebitelů.
- ¹⁹⁷ První povinnost nicméně nebrání DSD podat žalobu k vnitrostátnímu soudu nebo orgánu, aby bránila společnému používání sběrných zařízení, které jí je uloženo v rámci rozhodnutí o výjimce. DSD tedy zůstává možnost bránit společnému používání sběrných zařízení jejích smluvních stran tím, že uplatní porušení německého nařízení o obalech nebo jiných vnitrostátních ustanovení. Nicméně i když DSD disponuje touto možností, nemůže přesto odhlédnout od skutečnosti, že

by pak Komise mohla mít zato, že taková žaloba porušuje povinnost, které jí byla uložena k zajištění rozhodnutí o výjimce a to v souladu s použitelnými ustanoveními práva Společenství. Navíc je třeba připomenout, že když se vnitrostátní soudy vysloví k dohodám nebo praktikám, které již jsou předmětem rozhodnutí Komise, nemohou přijmout rozhodnutí v rozporu s rozhodnutím Komise, i když posledně uvedené odporuje rozhodnutím vydaným vnitrostátním soudem prvního stupně (rozsudek Soudního dvora ze dne 14. prosince 2000, Masterfoods a HB, C-344/98, Recueil s. I-11369, bod 52).

198 Základní právo na přístup k soudu, kterého se domáhá DSD, tedy nemůže vést k tomu, že jí je povoleno porušit rozhodnutí přijaté na základě práva Společenství.

199 Z výše uvedeného vyplývá, že první povinnost nemůže být považována za nepřiměřenou v rozsahu, v němž by připravila DSD o právo podat žalobu k vnitrostátním soudům nebo orgánům.

5. Závěry o prvním žalobním důvodu

200 Z výše uvedeného vyplývá, že první povinnost brání žalobkyni činit konkurenčním kolektivním systémům překážky v přístupu ke sběrným zařízením jejích smluvních stran. Tato povinnost vychází z vůle Komise zajistit přístup systémů konkurujících DSD na trh sběru u spotřebitelů a v důsledku toho na trh organizace zpětného odběru a využití od spotřebitelů. Žádný argument předložený žalobkyní v rámci prvního žalobního důvodu nemůže zpochybnit tento závěr.

201 V důsledku toho musí být první žalobní důvod zamítnut v plném rozsahu, pokud jde o kolektivní systémy.

202 Kromě toho, aby odpověděl na argumenty DSD v tomto bodě, Soud považuje za nezbytné připomenout (viz bod 121), že „pojem soutěžitelé DSD“ používaný pro vymezení působnosti první povinnosti se netýká individuálních systémů vzhledem k tomu, že z rozhodnutí vyplývá, že tyto systémy zasahují pouze okrajově do relevantních trhů a že disponují v těchto případech překrývání dostatečnými možnostmi přístupu k podnikům nebo zařízením sběru odlišných od těch, které používá systém DSD.

203 V důsledku toho, protože první povinnost se netýká individuálních systémů, není namístě se dále vyjadřovat k argumentům uplatněným žalobkyní v tomto bodě.

B – Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 86 odst. 2 ES

1. Argumenty účastnic řízení

204 Žalobkyně uvádí, že sbírá a využívá obaly na celém německém území, včetně neatraktivních oblastí venkova a to za účelem ochrany životního prostředí. Rovněž připomíná, že systém DSD byl schválen příslušnými orgány všech spolkových zemí. Přitom podle žalobkyně vedla tato schválení k tomu, že jí svěřila službu obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 86 odst. 2 ES. V tomto ohledu žalobkyně upřesňuje, že skutečnost, že kterýkoliv provozovatel kolektivního systému může být schválen orgány jedné spolkové země je bez významu, vzhledem k tomu, že čl. 86

odst. 2 ES odkazuje pouze na převzetí služby obecného hospodářského zájmu a nikoliv na existenci zvláštních nebo výlučných práv ve smyslu čl. 86 odst. 1 ES. V této souvislosti žalobkyně tvrdí, že splnění povinností zajištění uložených DSD (pravidelný sběr na celém území, míra využití a důkaz o množstevních tocích) je ohroženo společným používáním sběrných zařízení stanoveným první povinností, protože hrozí zpochybněním schválení systému DSD. Navíc takové společné používání vede k narušení hospodářské soutěže v neprospěch DSD tím, že umožňuje soutěžitelům DSD parazitovat na jejím systému. V důsledku toho se pravidla hospodářské soutěže uvedená v článku 81 ES nesmí v projednávaném případě použít, jelikož by znemožnila splnění zvláštního úkolu, který přísluší DSD.

- 205 Komise a Landbell zdůrazňují, že žalobkyně nepodává žádný důkaz o hrozbě, kterou představuje společné používání pro její činnost nebo údajný úkol spadající do služby obecného hospodářského zájmu, protože uvedené společné používání nikterak neobtěžuje podniky sběru používané DSD. Landbell rovněž uvádí, že skutečnost obsluhy neatraktivních oblastí venkova je nedílnou součástí služby požadované zákazníky kolektivních systémů, kteří se domáhají toho, aby mohli využívat sběru na celém dotýcném území, aby tak byli osvobozeni od vlastních povinností s ohledem na nařízení.

2. Závěry Soudu

- 206 Podle čl. 86 odst. 2 ES podléhají podniky pověřené poskytováním služeb obecného hospodářského zájmu pravidlům obsaženým ve Smlouvě, zejména pravidlům hospodářské soutěže, pokud uplatnění těchto pravidel nebrání právně nebo fakticky plnění zvláštních úkolů, které jim byly svěřeny. Tento článek rovněž stanoví, že rozvoj obchodu nesmí být dotčen v míře, která by byla v rozporu se zájmem Společenství.

207 V projednávaném případě je třeba uvést, že i za předpokladu, že by žalobkyně byla pověřena službou obecného hospodářského zájmu ve smyslu čl. 86 odst. 2 ES a to na stejném základě, jako všechny kolektivní systémy schválené orgány spolkových zemí, nic to nemění na tom, že není prokázáno riziko zpochybnění tohoto úkolu napadeným rozhodnutím.

208 V rozporu s tím, co tvrdí žalobkyně v rámci projednávaného žalobního důvodu, totiž povinnost uložená DSD, aby nebránila podnikům sběru uzavírat se soutěžiteli DSD smlouvy, které tyto soutěžitely opravňují k používání jejich nádob a jiných zařízení sběru a třídění obalů a dodržovat tyto smlouvy, nikterak neumožňuje shledat, že napadené rozhodnutí ohrožuje poskytování, za hospodářsky přijatelných podmínek, služby zpětného sběru a využití svěřené systému DSD.

209 Obzvláště žádná skutečnost vyplývající ze spisu neumožňuje dospět k závěru, že by napadené rozhodnutí mohlo ohrozit schopnost DSD pravidelně sbírat obaly na celém německém území, dosáhnout měr využití uložených v nařízení nebo poskytnout důkaz o množstevních tocích vyžadovaný uvedeným nařízením. Soud již rovněž v rámci prvního žalobního důvodu dospěl k závěru, že žalobkyně neprokázala, že provedení první povinnosti může vést k narušení hospodářské soutěže v její neprospěch.

210 V důsledku toho je namístě zamítnout druhý žalobní důvod.

C – K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. b) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a čl. 86 odst. 2 ES

211 Žalobkyně tvrdí, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. b) napadeného rozhodnutí (dále jen „druhá povinnost“), podle které „DSD nemůže požadovat od podniků sběru, které uzavřely se soutěžiteli DSD smlouvy o společném používání sběrných nádob a jiných zařízení sběru a třídění použitých prodejních obalů, aby jí předložily důkaz o množstvích obalů, která nebyla sesbírána v rámci systému DSD“ porušuje čl. 81 odst. 3 ES a čl. 86 odst. 2 ES. Odkazuje v tomto ohledu na argumenty dříve rozvinuté v rámci prvního a druhého žalobního důvodu.

212 Kromě toho žalobkyně uvádí, že v nařízení o obalech jí německé orgány ukládají, aby využívala „skutečně sesbírané množství obalů“ (viz oddíl 1 odst. 5 přílohy I článku 6 nařízení) a že za účelem poskytnutí důkazu ohledně tohoto množství požaduje od podniků sběru, aby jí každý měsíc sdělily „sesbíraná množství“. Druhá povinnost nicméně ukládá DSD, aby nevyžadovala od těchto podniků sběru, aby jí poskytly důkazy ohledně „množství obalů, která nebyla sesbírána v rámci systému DSD“ v případě společného používání sběrných zařízení. Podle napadeného rozhodnutí je tato povinnost nezbytná k tomu, „aby soutěžitelé DSD mohli volně používat množství obalů sesbíraná na jejich účet v rámci společného používání sběrných zařízení“ (bod 182 odůvodnění napadeného rozhodnutí). V této souvislosti žalobkyně uvádí, že cílem druhé povinnosti je zajistit, aby v případě společného používání nebyla sesbíraná množství použita k podání důkazu o množstvích točích zpracovaných DSD, ale byla naopak přidělena soutěžitelům. Tato povinnost nicméně nemůže vyloučit možnost DSD požadovat od podniků sběru, aby jí poskytly údaje o všech obalech sesbíraných v jejich sběrných zařízeních, aby tak mohla předložit důkaz o sesbíraných množstvích.

- 213 Soud nejdříve poukazuje na to, že žalobkyně neuvedla ve svém třetím žalobním důvodu nové nebo zvláštní argumenty způsobilé označit, v čem druhá povinnost porušuje čl. 81 odst. 3 ES a čl. 86 odst. 2 ES. Za těchto podmínek je namístě zamítnout třetí žalobní důvod ze stejných důvodů jako jsou ty, které byly uvedeny v rámci prvního a druhého žalobního důvodu.
- 214 Kromě toho Soud konstatuje, že na jednání se Komise a DSD shodly na výkladu, který je třeba dát obsahu druhé povinnosti vymezené v čl. 3 písm. b) napadeného rozhodnutí.
- 215 S přihlédnutím k řečem účastnic řízení a jejich odpovědím na otázky položené na jednání má tak Soud zato, že podle druhé povinnosti sice DSD nemůže požadovat od podniků sběru, aby jí poskytly informace ohledně množství obalů, která byla sesbírána v rámci konkurenčního kolektivního systému, nicméně DSD si ponechává možnost požadovat od těchto podniků, aby jí poskytly informace vyžadované k tomu, aby předložila důkaz o množstvích sesbíraných systémem DSD. Toto právo na informace kromě toho výslovně předpokládá bod 175 odůvodnění napadeného rozhodnutí.
- 216 Komise, která byla k tomuto bodu dotazována na jednání, uvedla, že druhá povinnost nebrání žalobkyni znát celkové množství obalů sesbíraných podniky sběru ani podíl obalů, který spadá pod DSD, přičemž poukázala na to, že důležitá je hlavně skutečnost, že DSD se nesnaží připsat si množství obalů sesbíraná těmito podniky sběru na účet konkurenčního systému. Toto stanovisko Komise se shoduje se stanoviskem žalobkyně (viz bod 212).

- 217 Za těchto podmínek je třeba vykládat druhou povinnost jednak v tom smyslu, že DSD nemůže požadovat od podniků sběru, které jsou jejími smluvními stranami na základě smlouvy o poskytnutí služeb, aby jí přidělily množství obalů sesbíraná na účet konkurenčního systému a jednak, že tato povinnost nebrání DSD znát celkové množství obalů sesbírané podniky sběru, jakož i podíl těchto obalů, který spadá pod DSD.

D – Ke čtvrtému žalobnímu důvodu spojenému s návrhem na zrušení závazku uvedeného v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí a vycházejícímu z porušení základního práva na přístup k soudu

1. Argumenty účastnic řízení

- 218 Žalobkyně připomíná, že na žádost Komise přijala závazek „vzdát se podávání – proti VfW, jakož i v podobných případech – žalob na ukončení činnosti takového druhu, jako jsou ty popsané v rozsudku [Landgericht Köln] ze dne 18. března 1997“ (bod 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí), který byl vydán na základě žaloby podané DSD za účelem zabránění bezplatnému používání sběrných zařízení systému DSD ze strany VfW. Podle žalobkyně je tento závazek neslučitelný se základním právem na přístup k soudu (výše uvedený rozsudek ITT Promedia v. Komise, bod 60). Toto porušení je o to zjevnější, že žaloba na ukončení podaná DSD proti jednomu z jejích soutěžitelů není „zjevně zbavená jakéhokoliv opodstatnění“ a tedy nepředstavuje zneužití podle německého práva (výše uvedený rozsudek ITT Promedia v. Komise, bod 56). Z rozsudku Landgericht Köln totiž vyplývá, že DSD mohla na základě německého zákona o nekalé soutěži právoplatně v soudním řízení požadovat, že VfW nesmí bezplatně používat sběrná zařízení financovaná DSD. Podle tohoto rozsudku vyžaduje společné používání sběrných zařízení souhlas DSD a zaplacení určitého „druhu poplatku“ přímo DSD.

- 219 Komise, podporovaná Landbell, poznamenává, že žalobkyně kritizuje závazek uložený v odpovědi na vyjádření, která Komisi zaslalo vícero třetích osob, podle kterých DSD, v rozporu se závazkem uvedeným v bodě 71 odůvodnění napadeného rozhodnutí, neumožňuje volný přístup ke sběrným zařízením jejích smluvních stran. Komise tedy uvádí, že pokud žalobkyně nemůže bránit podnikům sběru povolit společné používání jejích sběrných zařízení, nemůže mít rovněž právo zakázat toto společné používání soutěžitelů.

2. Závěry Soudu

- 220 Je třeba připomenout, že poté, co bylo v Úředním věstníku zveřejněno sdělení, ve kterém Komise oznámila úmysl vyjádřit se ve prospěch různých smluv týkajících se systému DSD, vícero třetích dotčených osob informovalo Komisi, že v rozporu se závazky přijatými DSD v této fázi správního řízení, pokud jde o možnost nabízenou třetím osobám svobodně přistoupit ke sběrným zařízením jejích smluvních stran, DSD se v soudním řízení bránila společnému používání těchto zařízení. Rozsudek Landgericht Köln ze dne 18. března 1997 tak jasně ukazoval vůli DSD bránit se proti individuálnímu systému VfW, který si přál mít bezplatný přístup ke sběrným zařízením používaným systémem DSD v některých německých nemocnicích.

- 221 V této souvislosti Komise oznámila DSD dopisem ze dne 21. srpna 1997, že jednání, které spočívá v tom, že třetím osobám brání používat smluvní zařízení jejích smluvních stran by mohlo spadat pod článek 82 ES a zdůraznila význam, který by takové jednání mohlo mít s ohledem na řízení o výjimce v rozsahu, v němž v souladu se čtvrtou podmínkou uvedenou v čl. 81 odst. 3 ES nesmí dohoda oznámená pro účely výjimky umožnit vyloučit hospodářskou soutěž ve vztahu k podstatné části dotčených výrobků.

222 Po přijetí tohoto stanoviska na sebe DSD vzala následující závazek – uvedený v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí – aby rozptýlila obavy vyjádřené Komisí v dopise ze dne 21. srpna 1997:

„[DSD] je připravena zřeknout se podávání takových žalob na ukončení činností, jaké byly popsány v rozsudku Landgericht Köln ze dne 18. března 1997, vůči VfW, jakož i v podobných případech. Výkon práv na informace a práv na vyrovnání je nadále možný vůči podnikům sběru vázaných na [DSD] smluvně.“

223 V tomto ohledu není možné tvrdit, že takovýto závazek představuje porušení práva DSD na přístup k soudu. DSD totiž navrhla Komisi tento závazek zcela dobrovolně, aby zabránila tomu, že tento orgán začne v důsledku svého dopisu ze dne 21. srpna 1997 jednat. DSD tedy ze své vlastní vůle, v souladu se zásadou, podle které je možné vzdát se uplatňování dostupného práva, a za plné znalosti věci, v podstatě Komisi oznámila, že se vzdává podávání žalob k německým soudům, aby zpochybnila případné dohody mezi podniky sběru, které uzavřely smlouvu o poskytnutí služeb s DSD a různými systémy, které mohou mít zájem na společném používání sběrných zařízení těchto podniků.

224 Kromě toho je třeba uvést, že upuštění od podávání žalob, které DSD provedla v závazku uvedeném v bodě 72 odůvodnění, se neuskutečnilo bez protiplnění ze strany Komise.

225 Je tak nesporné, že Komise nezažádala v důsledku závazku, který na sebe vzala DSD, řízení na základě článku 82 ES a to na rozdíl od případu smlouvy o užívání loga, ve

kterém Komise zahájila takové řízení poté, co se třetí dotčené osoby vyjádřily ke sdělení v Úředním věstníku.

226 Rovněž je nesporné, že Komise zohlednila závazek, který na sebe vzala DSD, aby nezkoumala podrobněji existenci případného problému hospodářské soutěže, pokud jde například o přístup individuálních systémů ke sběrným zařízením v nemocnicích v Německu nebo na jiných segmentech trhu. Taková analýza totiž mohla být nezbytná k tomu, aby Komise mohla přezkoumat vliv, který mohlo mít jednání DSD v rámci věci, ve které byl vydán rozsudek Landgericht Köln ze dne 18. března 1997, na její analýzu smlouvy o poskytnutí služeb v rámci čl. 81 odst. 1 a 3 ES. V projednávaném případě zůstává analýza Komise v tomto bodě nejasná a to i když rozhodnutí uvádí, že se zdá možné, aby nemocnice měla ve svých prostorách vícero sběrných zařízení (bod 128 odůvodnění napadeného rozhodnutí). Toto tvrzení nemůže předjímat výsledek, který by mohla mít případná podrobná analýza podmínek hospodářské soutěže v oblasti sběru obalů dodávaných nemocnicím.

227 Za těchto podmínek mohla mít Komise s ohledem na čl. 81 odst. 3 ES a článek 8 nařízení č. 17 právem zato, že se nemůže spokojit se závazkem, který na sebe vzala DSD pokud jde o přístup kolektivních systémů ke sběrným zařízením smluvních stran DSD, ale že musí zajít dále a připojit k rozhodnutí o výjimce povinnost, která by umožnila zajistit, že smlouva o poskytnutí služeb nedovolí DSD vyloučit hospodářskou soutěž na relevantních trzích.

228 V tomto bodě skutečnost, že se první povinnost netýká individuálních systémů, protože není nezbytné zajistit přístup těchto systémů ke sběrným zařízením smluvních stran DSD z důvodu alternativních řešení nabízených podniky sběru, které neuzavřely s DSD smlouvu o poskytnutí služeb (viz body 120 až 129 a bod 159 odůvodnění napadeného rozhodnutí), neumožňuje dospět k závěru, že závazek

uvedený v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí je protiprávní, protože nereaguje na problém hospodářské soutěže určený v rámci napadeného rozhodnutí. Tento závazek totiž odpovídá logice odlišné od té, která vedla Komisi k přijetí první povinnosti. Zatímco tato povinnost má za cíl zajistit provedení čtvrté podmínky uvedené v čl. 81 odst. 3 ES, a sice zabezpečit, že smlouva o poskytnutí služeb nevyloučí hospodářskou soutěž na relevantních trzích, závazek směřuje pouze k ulehčení práce Komise, jestliže má vydat negativní atest nebo udělit výjimku. Přitom jak bylo uvedeno výše v bodech 225 a 226, závazek, který na sebe vzala DSD, umožnil Komisi vyhnout se analýze otázek, které mohly jako takové zpochybnit napadené rozhodnutí nebo vést k zahájení řízení na základě článku 82 ES.

229 Z výše uvedeného vyplývá, že závazek daný žalobkyní a uvedený v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí, nezasahuje do jejího práva na přístup k soudu, jelikož byl přijat DSD za znalosti věci, aby dosáhla toho, že Komise přestane zkoumat otázky, které mohly vést k zahájení řízení na základě článku 82 ES nebo ke zpochybnění její analýzy v rámci článku 81 ES.

230 V důsledku toho je namístě zamítnout čtvrtý žalobní důvod.

231 Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že žaloba musí být zamítnuta v plném rozsahu, ať už se týká první a druhé povinnosti nebo celého napadeného rozhodnutí či pouze závazku uvedeného v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí.

K nákladům řízení

232 Podle čl. 87 odst. 2 prvního pododstavce jednacího řádu se účastník řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Nicméně čl. 87 odst. 3 první pododstavec téhož jednacího řádu uvádí, že Soud může rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich nese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch. V projednávaném případě má Soud zato, že výklad obsahu první povinnosti v rozsahu, v němž se týká pouze kolektivních systémů konkurujících DSD a nikoliv individuálních systémů a výklad obsahu druhé povinnosti částečně dává za pravdu výtkám předloženým žalobkyní v těchto bodech. V důsledku toho má Soud zato, že učinil spravedlivé posouzení okolností projednávaného případu, když rozhodl, že Komise nahradí čtvrtinu nákladů řízení žalobkyně a ponese čtvrtinu vlastních nákladů řízení. Žalobkyně ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů řízení a nahradí tři čtvrtiny nákladů řízení vynaložených Komisí, jakož i náklady řízení vynaložené Landbell.

Z těchto důvodů

Soud (první senát)

rozhodl takto:

1) Žaloba se zamítá.

- 2) **Žalobkyně, Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, ponese tři čtvrtiny vlastních nákladů řízení a nahradí tři čtvrtiny nákladů řízení vynaložených Komisí, jakož i náklady řízení vynaložené Landbell AG Rückhol-Systeme.**
- 3) **Komise ponese čtvrtinu vlastních nákladů řízení a nahradí čtvrtinu nákladů řízení vynaložených žalobkyní.**

García-Valdecasas

Cooke

Labucka

Takto vyhlášeno na veřejném zasedání v Lucemburku dne 24. května 2007.

Vedoucí soudní kanceláře

Předseda

E. Coulon

J. D. Cooke

Obsah

Právní rámec	II - 1696
A – Nařízení o předcházení vzniku obalových odpadů	II - 1696
B – Kolektivní systém Der Grüne Punkt – Duales System Deutschland GmbH, smlouva o užívání loga a smlouva o poskytnutí služeb	II - 1699
Skutkový základ sporu	II - 1700
Napadené rozhodnutí	II - 1702
A – Ke smluvnímu vztahu mezi DSD a podniky sběru	II - 1703
B – Posouzení týkající se čl. 81 odst. 1 ES	II - 1704
1. K ustanovení o vylučnosti ve prospěch podniku sběru	II - 1704
2. K přístupu k zařízením podniků sběru	II - 1706
C – Posouzení týkající se čl. 81 odst. 3 ES	II - 1708
D – Povinnosti uložené Komisí, které mají být připojeny k rozhodnutí o udělení výjimky	II - 1710
E – Závěry	II - 1711
F – Výrok	II - 1712
Řízení a návrhová žádání účastnic řízení	II - 1714
Právní otázky	II - 1716
A – K prvnímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a zásadu proporcionality	II - 1716
1. K nezbytnosti získat souhlas DSD v případě společného používání sběrných zařízení	II - 1717
a) Argumenty účastnic řízení	II - 1717
b) Závěry Soudu	II - 1719
	II - 1777

2. K první části žalobního důvodu, vycházející z chybějící nezbytnosti společného používání sběrných zařízení	II - 1725
a) Argumenty účastnic řízení	II - 1725
b) Závěry Soudu	II - 1728
i) K nezbytnosti společného používání pro konkurenční kolektivní systémy	II - 1729
ii) K údajné nezbytnosti společného používání pro individuální systémy	II - 1735
3. K druhé části žalobního důvodu, vycházející z nemožnosti uložit povinnost k napravení případného porušení čl. 81 odst. 1 ES a článku 82 ES	II - 1740
a) Argumenty účastnic řízení	II - 1740
b) Závěry Soudu	II - 1743
i) K přípustnosti	II - 1743
ii) K věci samé	II - 1744
4. K třetí části žalobního důvodu, vycházející z porušení zásady proporcionality	II - 1748
a) K údajnému porušení nařízení o obalech	II - 1749
Argumenty účastnic řízení	II - 1749
Závěry Soudu	II - 1750
b) K riziku narušení hospodářské soutěže v neprospěch DSD	II - 1754
Argumenty účastnic řízení	II - 1754
Závěry Soudu	II - 1755
c) K údajnému zásahu do funkce ochranné známky Der Grüne Punkt ...	II - 1756
Argumenty účastnic řízení	II - 1756
Závěry Soudu	II - 1759

d) K vlivu první povinnosti na právo přístupu k vnitrostátnímu soudu ...	II - 1762
Argumenty účastnic řízení	II - 1762
Závěry Soudu	II - 1763
5. Závěry o prvním žalobním důvodu	II - 1764
B – Ke druhému žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. a) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 86 odst. 2 ES ...	II - 1765
1. Argumenty účastnic řízení	II - 1765
2. Závěry Soudu	II - 1766
C – K třetímu žalobnímu důvodu, vycházejícímu ze skutečnosti, že povinnost uvedená v čl. 3 písm. b) napadeného rozhodnutí porušuje čl. 81 odst. 3 ES a čl. 86 odst. 2 ES	II - 1768
D – Ke čtvrtému žalobnímu důvodu spojenému s návrhem na zrušení závazku uvedeného v bodě 72 odůvodnění napadeného rozhodnutí a vycházejícímu z porušení základního práva na přístup k soudu	II - 1770
1. Argumenty účastnic řízení	II - 1770
2. Závěry Soudu	II - 1771
K nákladům řízení	II - 1775

